

حکومه تی هه‌ریمی کوردستان - عیراق

سه‌روکایه تی نه‌نجومه نی وه‌زیران

کار و چالاکییه کانی وه‌زاره‌ت و ده‌سته‌و فهر مانگه نه‌به‌سه‌تراوه‌کان به
وه‌زاره‌ت

له چوارچێوه‌ی هێله‌ گه‌شتیه‌ کانی به‌نامه‌ی کاری کابینه‌ی نۆیه‌می حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان

له ماوه‌ی (١٠٠) رۆژی کل‌کردندا

کانونی یه‌که‌م

٢٠١٩

ناوهرۆك

۲	پیشه کی.....
۳	سەرۆکایه تی ئەنجومه نی وزیران.....
۳	وهزاره تی ناوخۆ.....
۱۱	وهزاره تی پیشمه رگه.....
۱۴	وهزاره تی دارایی و ئابووری.....
۱۶	وهزاره تی داد.....
۱۸	وهزاره تی ئاوه دانکردنه وهو نیشه ته جی کردن.....
۱۹	وهزاره تی ئەوقاف و کاروباری ئایینی.....
۲۱	وهزاره تی پهروه رده.....
۲۴	وهزاره تی خویندنی بالاو توئینه وهی زانستی.....
۲۸	وهزاره تی گواستنه وهو گه یاندن.....
۳۱	وهزاره تی کشتوکال و سه رچاوه کانی ئاو.....
۳۳	وهزاره تی کاروباری شه هیدان و ئەنفالکراوان.....
۳۴	وهزاره تی کارو کاروباری کۆمه لایه تی.....
۳۸	وهزاره تی شاره وانی و گه شتوگوزار.....
۴۰	وهزاره تی روشنییری و لاوان.....
۴۲	وهزاره تی ته ندروستی.....
۴۶	وهزاره تی بازرگانی و پیشه سازی.....
۴۸	وهزاره تی پلاندانان.....
۵۲	وهزاره تی کاره با.....
۵۴	وهزاره تی سامانه سروشتیه کان.....
۵۵	دهسته ی وه به رهیتان.....
۵۷	فه رمانگه ی په یوه ندیه کانی ده ره وهی حکومه تی هه ریمی کوردستان.....
۵۹	دهسته ی گشتی ناوچه کوردستانیه کانی ده ره وهی ئیداره ی هه ریم.....
۶۰	ده رگای گشتی کاروباری مین.....
۶۲	دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه.....

لہژیر روشنای ہیله گشتیہ کانی بہرنامہی کاری کابینہی نویہمی حکومتی ہریمی کوردستان و لہماوہی سہد (۱۰۰) رۆزی یہکہمی کاری کابینہی نویہم، گشت و ہزارہت و دہستہ و فہرمانگہ نہبہستراوہکان بہ و ہزارہت ہہئساون بہ ئامادہکردنی پلانی کار بو چوار (۴) سالی داہاتوو کہتہواوکردنی چہندین پڑوژہی بہردہوام و پیشنیارکردنی چہندین پڑوژہی نوی لہخوی دہگریت بہگویرہی پیداویستی خہلک و سہرچاوه بہردہستہکان. لہ ہہمان کاتدا، لہ ماوہی ئەم سہد (۱۰۰) رۆژہدا، دامودہزگاکانی حکومت بہردہوام بوونہ لہپیشکہشکردنی خزمہتگوزاری و پڑوژہ و ئەنجامدانی چالاکي پیویست بو خزمہتکردنی هاوولاتیان و بہجیگہیانندی ئامانجہکانی کابینہی نویہمی حکومتی ہریمی کوردستان لہ ئاستہکانی چاکسازی و خزمہتگوزاری و ناشتی و ئازادی و پیکہوہژیان و پھیوہندیہکانی ہہریم لہگہل حکومتی فیدرال و وولاتیانی دہرہوہ و ئاستہکانی ئابوری و دارایی و و کارگیبری. حکومتی ہہریم لہماوہی داہاتوودا بہردہوام دہبیت لہ ئەنجامدانی چاکسازیہکان و باشترکردنی ئاستی خزمہتگوزاریہکان کہ جیگہی رہزامہندی هاوولاتیانی ہہریمی کوردستان بیت.

سه‌روكايه‌تی نه‌نجومه‌نی وزیران

له ئاستی چاكسازى

۱. جیبه‌جی کردنی ته‌حكامی یاساكانی به‌رزه‌فتكردنی فه‌رمانبه‌رانی ده‌وله‌ت و كه‌رتی گشتی ژماره ۱۴ سالی ۱۹۹۱ هه‌موار كراو و یاسای راژه‌ی شارستانی ژماره ۲۴ ی سالی ۱۹۶۰ هه‌موار كراو.
۲. پركردنه‌وه‌ی فۆرمی ئاشكرا كردنی به‌رژه‌وه‌ندی دارایی فه‌رمانبه‌ره پله تایبه‌ته‌كانی حكومه‌ت.
۳. رێكخستنه‌وه‌ی یه‌كه‌كانی نیشه‌ته‌جیبوونی حكومه‌ت به‌پیی رینمایي نوێ به‌مه‌به‌ستی چه‌سپاندنی شه‌فافیه‌ت.
۴. چاو‌خشانده‌وه‌ به‌ پرۆژه یاسای "چاكسازى له‌ خانه‌نشینی، موچه، ده‌رماله و ئیمتیازه‌كانی تر له‌ هه‌ریمی كوردستان" به‌ مه‌به‌ستی نه‌هیشته‌نی گه‌نده‌لی و چه‌سپاندنی دادگه‌ری كۆمه‌لایه‌تی و كه‌مكردنه‌وه‌ی خه‌رجیه‌كان و زیادكردنی داها‌ت.
۵. رێكخستنه‌وه‌ی مائه‌په‌ری فه‌رمی حكومه‌ت و په‌سه‌ند كردنی پرۆژه‌ی یه‌كخسته‌نی مائه‌په‌ری فه‌رمی حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستان و مائه‌په‌ری فه‌رمی وه‌زاره‌ته‌كان به‌ هه‌ر سی زمانی كوردی و عه‌ره‌بی و ئینگلیزی. هه‌روه‌ها په‌ره‌پیدانی تواناكانی وته‌بیژی سه‌رجه‌م وه‌زاره‌ت و ده‌سته‌و فه‌رمانگه‌ نه‌به‌ستراو ه‌كان به‌ وه‌زاره‌ت.

له ئاستی خزمه‌تگوزاری

۱. بریاردان له‌سه‌ر ته‌رخانكردنی بری (۳۳,۵۸۳,۷۱۲,۸۴۰) ملیار دینار بۆ نۆژه‌نكردنه‌وه‌ی رینگوبانه‌كان پێش هاتنی سه‌ری سال و له‌ ئیستاشدا نزیكه‌ی له ۸۵٪ ته‌واوبوه.
۲. بریاردان له‌سه‌ر جیبه‌جیكردنی پیداو‌یستی و داواكاریه‌كانی خویندنی بالاو په‌روه‌رده پێش هاتنی وه‌رزی خویندن و دامه‌زراندنی گشت مامۆستایانی گرتیبه‌ست له‌ وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده و دامه‌زراندنی سی (۳) یه‌كه‌مه‌كانی زانكۆو په‌یمانگا‌كانی سالی خویندنی ۲۰۱۵-۲۰۱۶.
۳. په‌سه‌ند كردنی پێشنیاری دروستكردنی سندوقی هه‌میشه‌یی فریاكه‌وتنی مروی.
۴. په‌سه‌ند كردنی پرۆژه‌ی له‌كاندنی مندال به‌ خێزانی جیگه‌روه.

ئاستى پەيوەندىي نىۋان ھۆكۈمەتى ھەرىمى كوردستان و ھۆكۈمەتى عىراقى فېدرال

۱- پاسپاردى لېئىنەيەك لە بەرئىزان وەزارەتى پلاندانان، وەزارەتى گواستىنەو و گەياندن، وەزىرى ھەرىم بۆ كاروبارى دانوستان لە گەل ھۆكۈمەتى فېدرال ، وەزىرى ھەرىم بۆ كاروبارى پېكھاتەكان و سەرۆكى فەرمائىگەى ھەماھەنگى بەدواداچوون بۆ ھەئسەنگاندنى پروزەى سەرژمىرى عىراق لە سالى ۲۰۲۰.

۲- سەردانى شاندى ھۆكۈمەتى ھەرىمى كوردستان كە پېكھاتەبو لە بەرئىزان (سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران، جېگىرى سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران ، وەزىرى ناوخۆ، وەزىرى دارايى و ئابورى) بۆ سەردانى وەزارەتى دارايى فېدرال بە مەبەستى گەتوگۆكردن لە سەر بودجە.

۳- رېكخستىنەو ھى پەيوەندىيەكانى نىۋان وەزارەتەكانى ھەرىمى كوردستان و ھۆكۈمەتى فېدرال بە فەرمى لەرېگەى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وەزىرانەو.

۴- پېكھىتەنى دوو لېئىنەى تەكنىكى بۆ چارەسەركردنى دۆسىيە ھەلپەسپەرداۋەكان و ماف و شايستە دارايىيەكانى ھۆكۈمەتى ھەرىمى كوردستان لە ھۆكۈمەتى عىراقى فېدرال:

لېئىنەى يەكەم بۆ دۆسىيەى ناوچە كوردستانىيەكانى دەرەو ھى ھەرىم بە سەرۆكايەتى بەرئىز وەزىرى ناوخۆ ئەندامىتى بەرئىزان:

- وەزىرى كاروبارى پېشمەرگە.

- وەزىرى ئاۋەدانكردنەو ھى نىشتەجى كەردن.

- وەزىرى ھەرىم بۆ كاروبارى دانوستان لە گەل ھۆكۈمەتى فېدرال.

- سەرۆكى ديوانى ئەنجومەنى وەزىران.

- سكرتېرى ئەنجومەنى وەزىران.

لېئىنەى دووھم بۆ دۆسىيەى ماف و شايستە دارايىيەكانى ھەرىم بە سەرۆكايەتى بەرئىز وەزىرى دارايى و

ئەندامىتى بەرئىزان:

- نوئىنەرى نووسىنگەى تايبەتى بەرئىز سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران.

- وەزىرى پلاندانان.

- سەرۆكى ديوانى ئەنجومەنى وەزىران.

- بريكارى وەزارەتى دارايى و ئابورى.

۵-سەردانی شانده کانی حکومهتی هەریمی کوردستان بۆ بەغدا و دانوستاندنه کان له گەل بەغدا سەرکەوتوو بوون و داواکارییه کانی هەریمی کوردستان له بودجه جیگیرکراون. بهیچی ریکهوتن، حکومهتی هەریم رۆژانه ۲۵۰ ههزار بهرمیل نهوت رادهستی کۆمپانیای سۆمۆ دهکات و بهغداش پابهند دهبیت به پیدانی مووچهی فهرمانبهران و بهم شیویهش کیشهی مووچه چارهسهردهبیت. ههروهها گفتوگو لهبارهی قهرزهکانی هەریمی کوردستان کراوو و لهسهر دانهوهی قهرزهکان ریکهوتووون.

ئازادی و دیموکراسی و پیکهوه ژیان

۱. دهکردنی رینمای پئویست بۆ پاراستنی گیان و سهلامهتی گهشتیاران و هاوڵاتیان له شوینیه گهشتیاریه کان به مهبهستی کهمکردنهوهی روودانی ههر رووداوئیکی نهخواراو.

۲. پیداجونهوه به یاسای دارشتنی پرۆژهی مافی خاوهنداریهتی هزری که تائیسنا له هەریمی کوردستان ئه و مافه به یاسا ریک نهخراوه، ئهمهش دهبیته هۆی پاراستن و پارێزگاریکردن له بهرهمی هونهرمهاند و داهینهران.

له ئاستی ئابووری و دارایی

۱. پاسپاردنی بهرپزان وهزیری کشتوکال و وهزیری دارایی بۆ ئاسانکاری و دهکردنی رینمای پئویست بۆ گهراوهوهی قهرزه کشتوکالییه کان.

۲. پیکهینای لیژنهیه ک له بهرپزان وهزیری ناوخوا وهزیری دارایی و ئابووری بۆ ریکخستنهوهی دهروازه سنوریه کان لهروی کارگیری و دارایی و تهکنیکی به مهبهستی بهروپیدان و باشتر کۆکردنهوهی داهاتی ئه و دهروازه سنووریانه و یهکخستنی ریکارو میکانزم و پرۆسهکانی پیادهکراو له دهروازه سنوریه کان له سهرتاسهری هەریمی کوردستان و پیشکهشکردنی خزمهتگوزاریه کی باشتر و ئاسانتر به هاورده کاران.

۳. ریکخستنهوهی ریکارهکانی پیدانی باجی لایهن و کۆمپانیان بۆ ئهوهی بهشیویه کی شهفاف و یهکسان بهسهر هه موولایه ک جیبه جیبکریت.

٤. گه‌رانه‌وه‌ی گشت داها‌تی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان بۆ وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری به‌مه‌به‌ستی رێکخسته‌وه‌ی داها‌ت و خه‌رجیه‌کان و زیاد‌کردن (سیوله) له‌بانکه‌کانی حکومه‌ت و هه‌روه‌ها دانانی پلانی حکومه‌ت بۆ زیاد‌کردنی داها‌ت به‌پێی وه‌زاره‌ته‌کان و که‌م‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و خه‌رجیانه‌ی که‌ ئه‌وله‌ویه‌ت نین.

٥. راسپاردنی وه‌زاره‌تی کشتوکا‌ل و سه‌رچاوه‌کانی ئاو بۆ به‌بازار‌کردنی گه‌نمی خۆمالی.

٦. لیژنه‌ی هاوبه‌شی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران و وه‌زاره‌ته‌کانی دارایی و ئابووری و پلاندانان میکانزمی گونجاویان داناه‌وه‌ بۆ سه‌رف‌کردنی شایسته‌ دارایه‌کانی پرۆژه‌کان به‌شیوه‌ی نه‌ختینه‌یی، تا ئیستا زیاتر له‌ ١٥٠ پرۆژه‌ی گه‌شه‌پیدانی پارێزگا‌کان که‌ ریزه‌ی ئه‌نجامی داراییان له‌ ٨٥٪ زیاتره‌ به‌ گوژمه‌ی زیاتر له‌ ٨,٥٠٠,٠٠٠,٠٠٠ دینار. هه‌روه‌ها ٥٠ پرۆژه‌ی ستراتیژی و گرینگی وه‌زاره‌ته‌کان به‌ گوژمه‌ی زیاتر له‌ ١٠٠ ملیار دینار خراونه‌ته‌ لیستی جێبه‌جێکردنه‌وه‌.

له‌ ئاستی کارگێری

١. په‌سه‌ند‌کردنی پێکهێنانی ئه‌نجومه‌نی گشتی راژه‌ به‌ ئامانجی:
  - رێکخسته‌وه‌ی میلاکی فه‌رمانبه‌ران له‌سه‌ر بنچینه‌ی پ‌سپۆری.
  - که‌م‌کردنه‌وه‌ی خه‌رجی فه‌رمانگه‌کان.
  - به‌ره‌و‌پێش‌بردنی ئاستی فه‌رمانبه‌ران.
  - جێبه‌جێکردنی بنه‌ماکانی لێپرسینه‌وه‌و پادا‌شت‌کردن.
  - پابه‌ندبوونی فه‌رمانبه‌ران به‌ کارکردن له‌ چوارچێوه‌ی کاروباری حکومه‌ت و ره‌خساندنی هه‌لی کار بۆ خه‌لکانی تر.
٢. په‌سه‌ند‌کردنی هه‌مواری په‌یره‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نه‌کانی شاره‌وانی.
٣. پێکهێنانی لیژنه‌یه‌ک بۆ پێداچونه‌وه‌ به‌ هه‌یکه‌لیه‌ت و میلاکاتی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان به‌پێی پێداویستی فعلی و تاییه‌تمه‌ندی.

وہزارہتی ناوحو

لہ ئاستی چاکسازی

یہ کہم: کہم کردنہوہی روتین و دیاردهی بہرتیل وەرگرتن

بہ نوسراوی ژمارہ (۱۴۲۱۰) لہ ۲۰۱۹/۸/۲۶ ئاگاداری گشت فەرمانگہ کانی خوئی کردووہ کہ پیویستہ زیاتر گرنگی بدن بہ راپی کردنہوہی مامہلہی هاوولاتیان بہ یہکسانی و دوور لہ ہەر کہم و کوریپہک و بہرنگاریوونہوہی دیاردهی بہرتیل وەرگرتن بہ مہبہستی راپی کردنہوہی مامہلہ کانیان.

دووہم: ریزگرتن لہ هاوولاتیان

بہ نوسراوی ژمارہ (۱۶۸۷۶) لہ ۲۰۱۹/۱۰/۶ ئاگاداری گشت فەرمانگہ کانی خوئی کردووہ کہ پیویستہ ریز لہ هاوولاتیان بگریٹ و ہیچ کہمتہرخہمیہک لہم بوارہدا قبول ناکریت.

سیئہم: بہرنگاریوونہوہی گہندہئی

لہ چوارچیوہی بہرہنگاریوونہوہی گہندہئی چہندین ئەنجومہن و لیژنہی لیکولینہوہ پیکھاتووہ و کار لہسەر کہیسہکان دہکریت.

چوارہم: کاراکردنی سیستہمی سکالا ئونلاین

لینکی تایبہت بہ سکالا ئونلاین لہ پیگہی ئەلیکترونی و ہزارہت کارا کراوہ بو ئەوہی گشت هاوولاتیان و ئەفسەر و کارمہند و فەرمانبہران بتوانن لہ ریگی ئەم لینکہ سکالایان تۆماربکەن بو بہرئوہبہرایہتی بہرئوہبردنی جووری لہ دیوانی و ہزارہتی ناوحو کہ تا ئیستا زیاتر لہ (۳۰۰) سکالا رہوانہ کراون و بہدواداچوونی ووردیان بو کراوہ.

پینجہم: کاراکردنی ہیلی گہرم

دانانی ہیلی گہرم و رہزامہندی دہستہی پھیوہندیہ کانی عیراق (CMC) وەرگیرا بہ تہرخانکردنی ہیلی گہرمی ژمارہ (۴۱۴) کہ دہتوانریت لہ گشت ہیلی پھیوہندیہکان کہ لہ ہەریمی کوردستان کار دہکەن پھیوہندی بہم ہیئلہ بکریت بہ مہبہستی گہیاندنی سکالا و پیشنیاری هاوولاتیان و ئیستا لہ و ہزارہتی ناوحو کارہکانی دانانی سہنتہری پھیوہندیہ کانی ئەم ہیئلہ گہرمہ بہرئوہ دہچیت و لہ ئایندہیہ کی نزیکدا دہکەوتتہ کار.

شەشەم: قەدەغە كۆردى بە كارھىتەننى ئۆتۈمبىلى ھۆكۈمى دىۋانى دەۋامى ھەرقى

نوسراومان بۇ گىشت ۋەزارەتەكان و ھەرمانگەكانى نەبەستراۋ بە ۋەزارەت كۆدوۋە لە لە ۲۰۱۹/۱۰/۱ بە كارھىتەننى ئۆتۈمبىلى ھۆكۈمى دىۋانى دەۋامى ھەرقى بە يېڭى رېنمىپى ژمارە (۲) ى سالى ۲۰۱۸ قەدەغەيە ۋەدەستى بەسەردا دەگىرېت و رېووبەروى لېڭىچىنەۋەي ياساپى دەبنەۋە.

لە ئاستى خىزمەتگوزارى

لە سە رئاستى پىرۇۋەكانى تايبەت بە ژىرخانى دام ۋەدەزگاكى ۋەزارەت:

ئەۋ پىرۇۋانەي كە لە كاتى دامەزىراندنى كابىنەي نوپى ھۆكۈمەت رەزامەندى لەسەر ۋەرگىراۋە بۇ ھەموو پارىزگاكى (ھەۋلىر – دەۋك – سلىمانى – ھەلەبجە) و ئىدارەكان (گەرمىيان و راپەرىن) برىتىن لە:

• دروست كۆردى بەشى ئالىيات و نۆۋەنكۆردنەۋەي بەشى كىرى و بارھەلگىر لە بەرپۆبەرايەتى ھاتوۋچۆي ھەۋلىر

• بىناي ھاتوۋچۆي شەقلاۋە

• دروستكۆردن و كۆردنەۋەي دەروازەي سنورى مېرگەسور- رېوۋارۆك (كۆمەلگى زىت) لە قەزاي مېرگەسور

• بىنايەي ھاتوۋچۆي بەرپۆبەرايەتى ھاتوۋچۆي ھەلەبجە

• بىنكەي ھاتوۋچۆي قوشتەپە

• پىرۇۋەي ۶۹ كامىرا بۇ ترافىك لايتى گۆرە پانەكانى ناۋشارى سلىمانى

• فراۋانكۆردنى كۆردنى گەراجى ۋەستانى ئۆتۈمبىلى ھاۋلاتيان و زىاد كۆردنى نھۆمى ھۆلى كۆنگرە (ناۋ ۋەزارەت)

• دانان و دابىن كۆردنى گاردېئىل بۇ رېگىنى نيوان تاسلوجە و دۆكان

• دابىن كۆردن و ھىتەننى دانانى پىداۋىستىەكانى بىنايەي نوپى بەرپۆبەرايەتى نشىنگەي ھەۋلىر

• دانان و دابىن كۆردنى پىداۋىستىەكانى بەرپۆبەرايەتى ھاتوۋچۆي سۇران

• دانان و دابىن كۆردنى ھىمىي رېنېشاندەرى ھاتوۋچۆي جۇراۋچۆر بۇ رېگاكى (عەربەت، سەيدساق،

ھەلەبجە، بىتوئىن، گەرمەك)

• ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كۆردنى پىداۋىستىەكان ب . ھاتوۋچۆي ئىدارەي گەرمىيان

- ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كوردنى پىداوويستىيەكان دانانى ھىماي ھاتووچۆي لەگەل دانانى گاردرييل لەگەل بۇياخ كوردن نوژەن كوردنەوھى ب . ھاتووچۆي سنورى شارى سلىمانى
- ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كوردنى پىداوويستىيەكان دانانى ھىماي ھاتووچۆي لەگەل دانانى گاردرييل لەگەل بۇياخ كوردنى ب . ھاتووچۆي سنورى سۇران
- ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كوردنى پىداوويستىيەكان دانانى ھىماي ھاتووچۆي لەگەل دانانى گاردرييل لەگەل بۇياخ كوردنى ب . ھاتووچۆي ئىدارەي راپەرين
- ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كوردنى پىداوويستىيەكان دانانى ھىماي ھاتووچۆي لەگەل دانانى گاردرييل لەگەل بۇياخ كوردنى ب . ھاتووچۆي (كۆيە) و سنورى شارى ھەولير
- ئامادەكارى تايبەت بەدابىن كوردنى پىداوويستىيەكان دانانى ھىماي ھاتووچۆي لەگەل دانانى گاردرييل لەگەل بۇياخ كوردنى ب . ھاتووچۆي (كۆيە) رىنگاي نيوان ھەولير – كۆيە

لە ئاستى پەيوەندىي نيوان حكومەتى ھەريئى كوردستان و حكومەتى عىراقى فيدرالى:

يەكەم: گفتوگو لەگەل بەغدا لەسەر چارەسەر كوردنى كيشەي تۆمارى لاوھى كى (تعداد فرعى)

بىر يادرا لەسەر پىكھىناني لىژنەيە كى ھاوبەش لە نيوان وەزارەتى ناوخوى عىراق و ھەريئىم بۆ دىراسەت كوردنى ئەو تۆمارە لاوھى كىيانە و لىژنە ھاوبەشە كە دەستى بە كارەكانى كردووھ.

دووھەم: فيزەي ھەريئىم

دواي گفتووگو كوردنىكى بونىادنەرانە لەگەل شاندى وەزارەتى ناوخوى حكومەتى فيدرالى عىراق، وەزارەتى ناوخوى عىراق بىر يارى دا بە پىداني دەسەلاتى پىداني فيزە بە وەزىرى ناوخوى حكومەتى ھەريئىم كوردستان و ئەو فيزانەي لەمەودوا لە ھەريئىم كوردستان دەردەچن بۆ بيانىەكان پەسەندكراون لە ھەموو عىراق و گەشتىارى بياني دەتوانىت بە فيزەي ھەريئىم كوردستان سەردانى ھەموو پارىزگاكانى عىراق بكات و داواي نشىنگە بكات لە ھەر پارىزگاكيە كى عىراق بە پىي فەرمانى وەزارى ژمارە (۵۰۲) لە ۲۹/۸/۲۰۱۹.

سپیه‌م: چاره‌سه‌رکردنی گرفته‌کافی کارتی نیشتمانی

ره‌زامه‌ندی وه‌زاره‌تی ناوخۆی عێراق وه‌رگیرا به‌ کردنه‌وه‌ی گشت ئه‌و نووسینگانه‌ی کارتی نیشتمانی که تا ئیستا له‌ ههرێمی کوردستان نه‌کراون به‌ هۆی کیشه‌ی تۆماری لاوه‌کی و نه‌بوونی پێداویستی و ئامێر. وه‌زاره‌تی ناوخۆ به‌ فه‌رمانی وه‌زاری ژماره (١٦١٤٦) له ٢٠١٩/٩/٢٥ لیژنه‌یه‌کی پێکهێنا به‌ مه‌به‌ستی دیراسه‌ت کردنی پێداویستیه‌کافی کارتی نیشتمانی له‌ ههرێمی کوردستان و دا‌بین کردنی گشت ئه‌و پێداویستیه‌کانه‌ له‌ بوودجه‌ی وه‌زاره‌تی ناوخۆی حکومه‌تی ههرێم خه‌رج ده‌کریت به‌ مه‌به‌ستی ده‌ست به‌ کاربوونیان.

چواره‌م: چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌ی ده‌رهێنانی پاسه‌پۆرت له‌ ههرێمی کوردستان

١. وه‌زاره‌تی ناوخۆی عێراق و وه‌زاره‌تی ناوخۆی ههرێمی کوردستان رێککه‌وتن له‌سه‌ر کردنه‌وه‌ی چوار نووسینگه‌ی پاسه‌پۆرت له‌ قه‌زاکانی (سۆران، ئاکری، زاخۆ و کۆیه) و وه‌زاره‌تی ناوخۆ به‌ فه‌رمانی وه‌زاری ژماره (١٣١٢٦) له ٢٠١٩/٧/٢٩ لیژنه‌یه‌کی پێکهێنا به‌ مه‌به‌ستی دا‌بین کردنی گشت پێداویستیه‌کافی ئه‌و چوار نووسینگه‌یه‌ و ههر نووسینگه‌یه‌کی تر که له‌ ئاینده‌ ده‌کریته‌وه‌. له‌ ئیستادا کاره‌کافی کردنه‌وه‌ی ئه‌و نووسینگانه‌ به‌ باشی به‌ریوه‌ ده‌چن و بوودجه‌ و میلاک و با‌له‌خانه‌ی پێویستی بۆی دا‌بین کردووه‌ و نووسینگه‌ی سۆران به‌ فه‌رمی کرایه‌وه‌و کاره‌کافی کردنه‌وه‌ی نووسینگه‌کافی تر له‌ قۆناغی کۆتایی دا‌یه‌.

٢. وه‌زاره‌تی ناوخۆی عێراق ره‌زامه‌ندی ده‌ربهری به‌ نار‌دنی برێکی زیاتر له‌ پاسه‌پۆرتی خام، وه‌ک قۆناغی یه‌که‌م بری (٤٠,٠٠٠) پاسه‌پۆرتی خام ره‌وانه‌ی ههرێمی کوردستان کرا و ئیستا قه‌له‌با‌لغی له‌ نووسینگه‌کافی پاسه‌پۆرت چاره‌سه‌ر کراوه‌ و پاسه‌پۆرت له‌ ماوه‌ی (٣-٧) رۆژ وه‌رده‌گیریته‌وه‌.

له‌ ئاستی کارگیرێ

١. وه‌زاره‌تی ناوخۆ بۆ چه‌سپاندنی لامه‌رکه‌زیه‌تی ئیداری پارێزگا‌کان که گونجاو بێت له‌ گه‌ل سیسته‌می یاسایی و کارگیرێ ههرێمی کوردستان و شو‌رکردنه‌وه‌ی ده‌سه‌لاته‌کان و دا‌به‌شکردنی ئه‌رک و به‌رپرسیاریه‌تی به‌ یێی یاسا، له‌ ژێر چاودێری سه‌رۆکایه‌تی حکومه‌ت به‌ فه‌رمانی وه‌زاری ژماره (١٣٤٩٧) له ٢٠١٩/٨/٧ لیژنه‌یه‌کی پێکهێنا به‌ مه‌به‌ستی پێداچوونه‌وه‌ی ده‌سه‌لاته‌کافی پارێزگا‌کان و سه‌ره‌به‌رشتیاری ئیداره‌ سه‌ره‌به‌خۆکان و ئیستا ئه‌م لیژنه‌یه‌ کار ده‌که‌ن بۆ زیاتر شو‌رکردنه‌وه‌ی ده‌سه‌لاته‌کان له‌ پێناو چه‌سپاندنی لامه‌رکه‌زیه‌تی ئیداری.

٢. به‌ ئه‌لیکترونی کردنی تاقیکردنه‌وه‌ی په‌له‌به‌رزکردنه‌وه‌ی ئه‌فسه‌ران له‌ په‌له‌ی (رائد) به‌ره‌و خواره‌وه‌.

وہزارہتی پیشمرگہ

لہ ئاستی چاکسازی

دەرہنجام و راسپاردہ کانی کۆبوونہوہی بالای ئەنجومہنی بەرگری و ہزارہت:

یہ کہ مین کۆبوونہوہی ئەنجومہنی بەرگری لە ۲۰۱۹/۷/۲۳

ئەنجومہنی بەرگری و ہزارہتی پیشمرگہ ئەم بریارو راسپاردانہی دەرکرد:

۱. پابەندبوونی گشت یە کہ کانی و ہزارہتی پیشمرگہ لەبارہی پەپرہوی بریاری ئەنجومہنی و ہزیران بۆ کاتی دەوامی فەرعی لەسەعات ۸ بۆ سەعات ۳ ی دوانیوہرۆ.

۲. دانہوہی قەرزی کہ ئە کہ بووی و ہزارہت بە کردنی نوسراو بۆ ئەنجومہنی و ہزیران بۆ ھاوکاری کہس و کاری شەھیدانی دژ بە تیرۆریستانی داعش کہ بری ھەریہ کہیان پینج ملیۆن دینارہ.

دووہمین کۆبوونہوہی ئەنجومہنی بەرگری و ہزارہت، لە ۲۰۱۹/۸/۲۰

۱. ریکخستنہوہو دارشتنہوہی لیواکان کہ سەرہتا بریاری لیواکانی ۳ و ۴ درا.

۲. قەدەغە کردنی لیدوان و چاوپیکەوتنی رۆژنامەوانی بۆ گشت فەرماندەو لپرسراون و ئەفسەران.

۳. دەستپیکردنی وانہی ھۆشیاری نیشتمانی لەیہ کہو لیواکاندا لەلایەن بەرپۆہ بەرایەتی ھۆشیاری.

۴. قەدەغە کردنی ئابوونہی حزبی بە ھەموو شیوہیەك

۵. بریاری قەدەغە کردنی خەرچی و سەرفکردنی نەخۆشی درا، تەنھا لەحالہ تیکدا کہ بە پپی دام و دەزگا

پزیشکیہ کانی پیشمرگہوہ سەلمیندراپیت.

سېئەمىن كۆبۈنەۋەي ئەنجۈمەنى بەرگىرى ۋەزارەت لە ۱۰ / ۹ / ۲۰۱۹

۱. بىر يارى دەستېپىكىردى گىفتوگۆكىردىن ۋ راگۆرىنەۋە، لەگەل يەكەكانى ۷۰ ۋ ۸۰ بۆ دانانى يەك ژمىريارى سەربازى ھاۋبەش.

۲. پەسندكىردى كۆنۈۋسى كۆبۈنەۋەي ھەردوۋ لىژنەي بالاي ۋەزارەتى پىشمەرگە ۋ ۋەزارەتى شەھيدان، لەبارەي گواستەنەۋەي دۆسىيە ۋ خەرجى موۋچەي مانگانەي شەھيدانى شەرى داعش .

چۈارەمىن كۆبۈنەۋەي ئەنجۈمەنى بەرگىرى ۋەزارەت لە ۳۰ / ۹ / ۲۰۱۹

- رىكخستى دەرمالە ۋ پىكىردنەۋەي پىۋىستىيەكانى دادگاي سەربازى كە بەبىر يارى خەرجى بۆ دىارىپىكرا.
- پىۋسەي ھەلاتوۋ لەبەرەكانى جەنگ (ھارب) ۋ رىكخستەنەۋەي سزاكان.
- دەستېپىكىردنەۋەي لىژنەيەك بۆ يەكلاكىردنەۋەي دۆسىيەكانى كەمئەندامانى سەنگەرى پىشمەرگە.
- پىۋسەي يەكپۆشى ھىزەكان كۆتايى ھاتوۋە ۋ لەسەروبەندى دابىنكىردىن جىل ۋ بەرگى ۋەك يەكىن
- پىۋسەي خۆرىكخستەنەۋەي يەكەۋ دامەزراۋەكانى ۋەزارەت لەسەر بنەمانى موئەسەساتى مۆدىرنى سەربازى بەھاۋكارى راۋىزكارانى ۋلاتانى ھاۋپەيمان
- رىكخستەنەۋەي كاتى فەرمى دەۋامى سەربازى لەيەكەۋ لىۋاكان ۋ ھەروەھا رىكخستى ئەركى كارمەندانى ناۋ دىۋانى ۋەزارەتى پىشمەرگە لەژىر رۆشنايى بىر يارى سەروكايەتى ئەنجۈمەنى ۋەزىران
- رىكخستەنەۋەي جىگىركىردىن مىلاكاتى نوپى لىۋاكانى پىادەي سەر بە ۋەزارەتى پىشمەرگە. لەھەنگاۋى يەكەمدا لىۋاكانى پىادەي ۳ ۋ ۴ جىگىر دەكرىت لەبامەرنى ۋ كۆلەجو
- جىبەجىكىردىن ۋ خستەنەسەركارى پىۋژەي ژمارە ۶ ي ناۋ پىۋژە چاكسازى پىشمەرگە لەژىرناۋى (پىشمەرگە لەئايىندەدا) كە خۆي لە رىكخستەنەۋەي موۋچە ۋ بەئەلىكترونى كىردىن دىن دەبىنئىتەۋە

رىكەوتن و پروتۇكۆل

۱. نوپكردنه وەو واژووكردنى ياداشتى بەردەوامى ھەمەھانگى و ھاوكارى وىلايەتە يەگگرتوھ كانى ئەمريكا بۆ وەزارەتى پىشمەرگە

۲. نوپكردنه وەو ماوھى مانەوھى ھىزە كانى ئەلمانىا لەھەولپىر بۆ مەشق و راھىنانى پىشمەرگە كە پەرلەمانى ئەم ولاتە برىارى لىداوھ

۳. واژووكردنى رىكەوتنىك لەگەل وولاتى ھۆلەندا لەرىگەى كونسلىخانەى ئەو ولاتە لەھەولپىر بۆ بەردەوامى مەشق و راھىنانە كانى پىشمەرگە، بەبەشدارى ولاتانى ئەمريكا و بەرىتانىا و ئەلمانىا.

۲. بری (۱۳,۰۵۱,۸۵۴,۰۰۰) ملیار دینار بۆ پروژەکانی چاککردنەوہی ریگا و بانەکانی پارێزگای سلیمانی و ھەلەبجە و ئیدارەیی راپەرین و گەرمیان.
۳. بری (۱۰,۴۱۸,۰۵۸,۸۴۰) ملیار دینار بۆ پروژەکانی چاککردنەوہی ریگا و بانەکانی پارێزگای دەھۆک.
- پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، داوین کردنی بری (۱۳,۱۸۲,۸۵۲,۰۰۰) ملیار دینار بۆ پروژەیی دروست کردنی پردی کۆنکریتی دووسایدی لەسەر زێی گەورە لە نزیک گوندی گۆپال.
  - پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، تەرخانکردنی بری (۱۴,۸۷۵,۱۱۰) ملیۆن دۆلار بۆ چارەسەرکردنی بارزوری کارەبای پارێزگای دەھۆک و قەزای سۆران لە پارێزگای ھەولێر.
  - پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، تەرخان کردنی بری (۸,۳۲۰,۵۳۸,۵,۰۰۰) ملیار دینار بە مەبەستی ئەنجام دانی پروژەیی گەیانندی خزمەتگوزاری لە بواری (کارەبا و ئاو و ئاودێری و ریگا و بان و تەندروستی و ووزە) بۆ سنووری قەزای چۆمان.
  - پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، تەرخانکردن و خەرج کردنی بری (۵۲۵,۹۹۴,۰۰۰) دینار بە مەبەستی (پروژەیی داوینکردنی کارەبای بەردەوام بۆ توینلی پێشپەرە و لە سلیمانی).
  - پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، خەرجکردنی بری (۷,۲۴۱,۷۸۹,۰۰۰) ملیار دینار بە مەبەستی داوین کردنی خەرجی ھەردوو خولی ئەزموونی نیشتمانی (۹) بنەرەتی و (۱۲) ئامادەیی بۆ سالی خویندنی (۲۰۱۸ – ۲۰۱۹).
  - گۆرینی نووسینگەیی پەرۆزخان بۆ بانکی بازرگانی و لە ئیستادا ژمارەیی بانکە بازرگانییەکان بوو بە (۹۰) بانک لە ھەرێمی کوردستان
  - کردنەوہی خزمەتگوزاری بانکی بۆ مامەلەیی پاسەپۆرت لە گەرمیان کە سەر بە بانکی شێروانەییە بۆ خزمەتکردن و کارناسانی ھاوڵاتیان.
  - زیادکردنی (۴) بانک بۆ سیستەمی (ICBS) کە ئەم سیستەمە بانکەکان بەیە کەووە دەبەستیتەوہ کە تاوہ کو ئیستا (۱۱) بانک پیکەوہ بەستراوہتەوہ و بەردەوام کاری لەسەر دەکریت.
  - قۆناغی دووہمی سیستەمی ئەلکترۆنی بۆ دەروازەیی (ئیبیراھیم خلیل) و ھەردوو فرۆکەخانەیی ھەولێر و سلیمانی دەست پێ کرا.
  - سیستەمی (ترانزیت) لە ناو گومرگی ھەرێمی کوردستان جێ بە جێ کرا بۆ ھەموو بازرگانیک بە بێ قۆرخکاری.

وہزارہتی داد

لہ ئاستی چاکسازی

۱. بہ ئلیکٹرونیکردنی (۲۲۵) تۆماری ھەمیشەیی تۆمارکردنی خانووبەرە.
۲. دانان و ئامادەکردنی بەرنامەییەکی ئلیکترۆنی بۆ چەند فەرمانگەییەکی تۆمارکردنی خانووبەرە بەمەبەستی دەرکردنی وینەیی تۆمار بە شیوہییەکی ئلیکترۆنی.
۳. کاری بەئلیکٹرونیکردنی فەرمانگەکانی دادنوسی چەند ھەنگاویکی بریوہ، لہ وانە (۴) فەرمانگە لہ ھەولێر و یەک فەرمانگە لہ سلیمانی و (۳) فەرمانگەش لہ دھۆک بە ئلیکترۆنی کران.
۴. تانەدان لہ ھەندیک بریاری دادگا بۆ گێرانەوہ و پاراستنی سامانی گشتی :
  - أ- تانەدان لہ بەرژوہندی یاسا لہ رینگای سەرۆکایەتی داواکاری گشتی بە نووسرامان ژمارە (۲۰۵۰) لہ ۲۰۱۹/۴/۱۸ لہ بریاری دادگای کارگێری سلیمانی ژمارە (۲۰۱۸/ک/۵۱) کە بریاردرابوو بە تۆمارکردنی زەوی قەرەبوو بەناوی ھاوڵاتیان بەرێژەیی ۳٪ بە پێچەوانەیی یاسای ژمارە (۱) سالی ۲۰۰۸ و بریارەکانی سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران ژمارە (۶۷۷۹) لہ ۲۰۱۸/۱۲/۱۸ و (۲۷۰۵) لہ ۲۰۱۸/۶/۱۱ ، و گەرانبەوہی تانەکە لہ بەرژوہندی فەرمانگەکانمان بە بریاری ئەنجوومەنی شوورای ھەریم / دەستەیی گشتی بە ژمارە (۱۰۳) / الھیئە العامة/اداریە/۲۰۱۹ (۲۰۱۹/۹/۱) لہ ۲۰۱۹/۹/۱ ئەمەش بووہ ھۆی گەرانبەوہی سامانی گشتی.
  - ب/ تانەدان لہ بریاری دادگای کارگێری ھەولێر ژمارە (۲۰۱۹/ک/۶) بە ھاوبەشی لہ گەل داواکاری گشتی کە بریاردرابوو بە تۆمارکردنی زەوی قەرەبوو بەناوی ھاوڵاتیان بەرێژەیی ۳٪ بە پێچەوانەیی یاسای ژمارە (۱) سالی ۲۰۰۸ و بریارەکانی سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیران ژمارە (۶۷۷۹) لہ ۲۰۱۸/۱۲/۱۸ و (۲۷۰۵) لہ ۲۰۱۸/۶/۱۱ ، گەرانبەوہی تانەکە لہ بەرژوہندی فەرمانگەکانمان بە بریاری ئەنجوومەنی شوورای ھەریم / دەستەیی گشتی بە ژمارە (۱۲۱) / الھیئە العامة/اداریە/۲۰۱۹ (۲۰۱۹/۹/۱۵) ئەمەش بووہ ھۆی گەرانبەوہی سامانی گشتی

لہ ئاستی خزمەتگوزاری

کەمکردنەوہی نرخیی خزمەتگوزاری فەرمانگەکانی دادنوسی لہ (۲۵) ھەزار دینار بۆ (۱۵) ھەزار دینار.

له سهه ئاستی په یوه نډې نیوان حکومتی هه ریمی کوردستان و حکومتی عیراقی فیدرال

۱. تۆمارکردنی تانهیه کی یاسایی له دادگای فیدرالی عیراقی له ریکهوتی (۲۰۱۹/۹/۲۴) له دژی سهروکی په رله مانی عیراقی، له سهه هه موارکردنی چهند ماددهیه ک له یاسای هه لېژاردنی نه نجومه نی پاریزگان ژماره (۱۲) سالی ۲۰۱۸ .

۲. له سهه داوای سهروکیه تی نه نجومه نی وهزیران، ئاماده کردنی راپورتیک ده باره ی کیشه کانی په یوه ست به زهوی و زاری ناوچه کوردستانیه کانی ده ره وه ی ئیداره ی هه ریمی کوردستان و ئه و که م و کورپانه ی له و یاسا و پرۆه یاسایانه ی هه یه تایبته به چاره سهه کردنی کیشه ی ئه م زهوی و زارانه و ههروه ها تایبته به کیشه ی تۆماره هه همیشه ییه کانی فه رمانگه کانی تۆمارکردنی خانووبه ره که له راپه رینه مه زنه که ی به هاری سالی ۱۹۹۱ سووتاون.

نازادی و دیموکراسی و پیکه وه ژیان

به شداری کارای وه زارته له ئاماده کردنی پلانی دووه می نیشتمانی عیراقی بو سالانی (۲۰۲۰ - ۲۰۲۳) تایبته به بریاری نه نجومه نی ئاسایش ژماره (۱۳۲۵) ده باره ی ئافه رته و ئاسایش و ئاشتی.

وہزارہتی ناوہ دانکردنہ وہو نیشته جی کردن

له ئاستی خزمہ تگوزاری

۱- هه‌لمه‌تی چاککردنه‌وهی خپرا و سپاردن و واژووکردنی گریبه‌ست بو به‌شیکی زوری ریگوبانه‌کانی هه‌ریمی کوردستان بو هه‌ر چوار پارێزگا‌کانی هه‌ولێر، سلێمانی، ده‌وک و هه‌له‌بجه به‌گورمه‌ی (۴۲) ملیار دینار بو (۷۱) پروژه بو ئه‌و ریگایانه‌ی که به‌هوی باران بارینی زور و لافاو‌کوونی ریگاکان توشی تیک چوون و دارمان ببوون که له‌ئێستادا زوربه‌یان که‌وتونه‌ته‌ژیر نه‌نجام دان.

۲- دابین کردنی گورمه (۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دینار بو نزیکه‌ی (۲۳) پروژه‌ی نوی له‌چاککردن و دروست کردنی ریگوبانه‌کان و وه‌رگرتنی کوود و ته‌رخانی گشتی و سالانه‌بویان له‌لایهن وه‌زاره‌تی پلان دانان.

۳- ده‌ست به‌کاربوونه‌وه و دابین کردنی گورمه بو پروژه‌ی کاره‌ خزمه‌ت گوزارییه‌کانی (۱۵۰۰) یه‌که‌ی نیشته‌جی بوون بو هاوولتییانی که‌م ده‌رامه‌ت له‌ (سیته‌ک و زرگونیز) به‌گورمه‌ی (۴۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دینار.

۴- ده‌ست به‌کاربوونه‌وه له‌پروژه‌ی دروست کردنی ۱۴۴ یه‌که‌ی نیشته‌جی بوون به‌شیوازی با‌له‌خانه‌ی ۶ نه‌ومی له‌زاخو/ قوناغی دوو له‌گه‌ل خزمه‌تگوزاری و داواکردنی گورمه‌ی سالانه‌بو‌ی به‌بری (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دینار.

۵- ده‌ست به‌کار بوونه‌وه‌ی پروژه‌ی ئاماده‌کردنی ده‌رخسته و دیزاین و نه‌نجامدانی کاره‌ خزمه‌ت گوزارییه‌کان له‌گه‌ل دروست کردنی (۶۰) یه‌که‌ی نیشته‌جی بوون له‌سه‌ید صادق به‌ته‌رخانی سالانه‌ی (۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰) دینار.

۶- به‌رده‌وامی کارکردن له‌ریگا‌کانی ده‌وک- هه‌ولێر، دوکان-ده‌ریه‌ندیخان و کفری-ده‌ریه‌ندیخان.

وہزارہتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی

لە ئاستی چاکسازی

۱. ھەماھەنگی کردن لە گەڵ وەزارەتی رۆشنییری بە مەبەستی سنووردارکردنی پەخشکردنی دراما بیانییەکان کە کاردانەو و پشتگیری زۆری لیکرا لە لایەن ھاوڵاتیانەو، لە بەرامبەردا وەزارەتی رۆشنییری لیژنە یەکی کۆنترۆلکردنی پیکھیتانەو و چاودیری کە نالە کان دە کات.
۲. پیکھیتانی لیژنە یەکی لە پەسپۆران و مامۆستایانی ئایینی خاوەن پیکھە ی تایبەت و بەتوانا بۆ یە کخستنی گوتاری ئایینی لە ھەریمی کوردستان.
۳. پیداجوونەو بە کرپی مولکە وەقفییەکانی وەزارەت و سەرژمیری کردنیان و بەدواچوون و گەراندنەو وە ی ئەو مولکانە ی کە دەستدریژیان کرابوو ھەر و دەستیان بە سەرداگیرابوون.

لە ئاستی خزمەتگوزاری

۱. تەواوکردنی پرۆژە ی کە نیسە ی (ام نور) لە شارۆچکە ی عەینکاوە و کە نیسە ی ئەرمەن لە سەنتەری شاری ھەولیر.
۲. تەواوکردنی پرۆژە ی دروستکردنی مزگەوت و ھۆلی بۆنە ئایینیەکان لە گوندی بیستانە سوری ناحیە ی عەربەت لە پارێزگای سلیمانی دوای وەستانی پرۆژە کە بۆ ماوە ی (۲) سال.
۳. ئامادە کردن و دیراسەت کردنی (۱۷) پرۆژە ی دروست کردنی مزگەوت و ھۆلی بۆنە ئایینیەکان و ئامادە کردنی نەخشە و دیزانی پتویست بۆ ئەو وە ی لە رینگە ی خێرخوازانەو و بچنە بواری جیبەجی کردنەو و لە سەرتاسەری ھەریم.
۴. دەرکردن و ھەموارکردنەو وە ی رینماپی تایبەت بە:
أ. دروست کردنی مزگەوت و شوینە ئایینیەکان و تەرخانکردنی زەوی بۆیان.

ب. رێنمایی نوێ بۆ زیاتر گرنگیدان و پەرەپێدان بە حوجرەى فەقییان و پێدانی مۆلەت کردنەوهى حوجرەى فەقییان و دارشتنى بیروکەى کردنەوهى (٣) حوجرەى گەورە لە سێ پارێزگای هەرێم بە ستانداردیکی پیشکەوتوو.

ج. دەرکردنی رێنمایی تایبەت بە کاری مامۆستایانی ئایینی خۆبەخش.

د. دەرکردنی رێنمایی بنکەکانی لەبەرکردن و فیڕکردنی قورئانی پیروۆز.

ه. ئامادەکردنی پەپرەوی ناوخوای پەیمانگەى ئامادەکردنی وتارییژان لە هەرێمی کوردستان.

٥. ئەنجامدانی یادی لەدایکبوونی پێغەمبەری مەزن محمد دروودی خواى لەسەر بێت لەژێر چاودیتری وهزارهتمان لەسەرجهم شار و شارۆچکەکانی هەرێمی کوردستان، هەر وهها بەشداریکردنی رێزدار سەرۆکی ئەنجومهنی وهزیران لە هه مان بۆنه لە شاری ههولێر.

٦. ئەنجامدانی مەراسیمیکی شایسته و خەلاتکردنی یه که مه کانی دەرچووی خولی لەبەرکردنی قورئانی پیروۆز بەبەشداری (٧٠٠) کەس لە ههردوو رهگهز له سهرتاسهري ههريم.

له ئاستی کارگیری

بەبەرکردنی رۆتین بە پەپرەوکردنی لامەرکەزییەت و دابەزاندنی دەسەلات بۆ بەرپۆه بەرایەتییه گشتییه کان بەمەبەستی راپی کردن و کارناسانی کردن بۆ هاووولاتیان.

وہزارہتی پەروردہ

لہ ئاستی خزمہ تگوزاری

۱. بہ ستنہ وہی (۴۰۰۰) قوتابخانہ بہ یہ کہ وہ لہر پی سیستہ می E-Parwarda بہ هاوکاری ریخراوی یونیسیف کہ سہرجم داتا و زانیاریہ کانی ئەو قوتابخانانہ کو دہ کاتہ وہ.
۲. دانانی سیستہ می تایبہت بہ فیترکردنی قوتابیانی خاوەن پیداویستی تایبہت بہ هاوکاری ئەنجومہ نی رۆشنیری بہریتانی.
۳. پەسەندکردنی پرۆژہی ہورہ فیترگہ کہ تایبہتہ بہ ئەلیکترۆنی کردنی (۵) وانہی سہرہ کی لہ سہرجم قوناغہ کانی خویندن (۱-۱۲).
۴. بلاوکردنہ وہی پەرہی سۆما کہ تایبہتہ بہ ئەزمونہ گشتیہ کانی پۆلی (۱۲) ی ئامادہ پی بہ شیوہی ئونلاین.
۵. رەخساندنی دەر فہتی کار بو دەرچووانی زانکوکان لہر پی دەرکردنی فہرمانیکی و ہزاری کہ نابیت ریژہی میلاکاتی ئەو باخچہ و قوتابخانہ و پەیمانگہ ناحکومیانہ لہ مامۆستایانی دامہ زراو لہ کەرتی حکومی لہ (۲۰%) تیبہر بکات.
۶. رەخساندنی دەر فہتی کار بو رینماییکارانی پەروردہ پی و توئزہرانی کۆمہ لایہتی کہ ہہ تا ئیستا دانہ مہ زراون، لہر پی دەرکردنی فہرمانیکی و ہزاری تایبہت بہ جیبہ جیکردنی رینمای پی ژمارہ (۱) ی سالی (۲۰۱۶) کہ دہ بیت بو ہەر (۱۵۰) قوتابیہ ک یہ ک رینماییکاری پەروردہ پی ہہ بیت لہ باخچہ و قوتابخانہ و پەیمانگہ ناحکومیہ کاند.
۷. دابہ شکردنی (۹) ہہزار تہختی دانیشتن بو قوتابیانی کہ کۆمپانیای کار دابینی کردبوو.
۸. دابینکردنی سووتہ مہنی بو قوتابخانہ کان لہ سہر فہرمانی ئەنجومہ نی و ہزیران.
۹. دابینکردنی بودجہی پیویست بو کرینی کہ لوپہ لی پیویست بو قوتابخانہ کان.
۱۰. دابینکردنی بودجہی پیویست بو نوژن کردنہ وہی ئەو قوتابخانانہی مہترسی روخانیان لہ سہرہ.
۱۱. دامہ زرانندی ژووری پەیوہندی ئەلکترۆنی کہ هاوولاتیان بتوانن لہر پی چہند ہیلیکی گہرمہ وہ سکا لکانیان بگہیہننہ و ہزارہتی پەروردہ.
۱۲. کارکردن بو پیداچوونہ وہ و بہدواداچوون بو جیبہ جیکردنی یاسای ژمارہ (۱۴) ی سالی (۲۰۱۲) و رینمای پی ژمارہ (۱) ی سالی (۲۰۱۶) ی باخچہ و قوتابخانہ و پەیمانگہ ناحکومیہ کان.

۱۳. تهرخانکردنی ئەم بره پارانه له لایه ن ئه نجومه نی وه زیران و وه زاره تی داراییه وه بۆ کاره کانی وه زاره تمان به م شپوه یه ی خواره وه:

• (۴۶۶۵۳۵۰۰) دینار به مه به سته به HD کردنی ته له فزیۆنی په روه رده یی و کرینی پیداو یستی تایبه ت به ته له فزیۆن.

• (۱،۳۱۰،۶۱۰،۰۰۰) دینار به مه به سته دابینکردنی موچه ی فه رمان به ران و مامۆستایانی په نابه رانی سوری بۆ هه ر سئ پارێزگای (هه ولێر، دهۆک، سلێمانی).

• دابینکردنی بودجه ی پیویست بۆ کرینی پینج ملیۆن و هه شت سه د و حه فتا و پینج لیتر نه وتی سپی بۆ قوتابخانه کان.

• (۱،۵۰۸،۵۵۰،۰۰۰) دینار به مه به سته کرینی که لوبه لی پیویست بۆ سه رجه م قوتابخانه کانی هه ری می کوردستان.

• زیادکردنی پیشینه ی مانگانه ی به ریوه به رایه تی گشتی په روه رده ی که رکوک – به شی خویندنی کوردی له شه ش ملیۆنه وه و بۆ هه شت ملیۆن دینار، هه روه ها به شی خویندنی کوردی له دوزخورماتوو له دوو ملیۆنه وه بۆ سئ ملیۆن دینار و په روه رده ی خانه قین له سئ ملیۆن دیناره وه بۆ چوار و نیو ملیۆن دینار.

• دابینکردنی بری پینج ملیۆن دینار بۆ دامه زرانندی ژوورێکی ئه لکترونی به چوار ژماره له هێلی گه رم.

• (۴۱،۵۰۰،۰۰۰) دینار بۆ پرۆژه ی به ئۆنلاین کردنی په ره ی سۆما تایبه ت به ئەزموونه گشتیه کانی پۆلی (۱۲) ی ئاماده یی.

• (۳،۰۵۵،۰۰۰،۰۰۰) دینار به مه به سته دابینکردنی ته ختی دانیشتن بۆ قوتابخانه کان.

• (۷،۲۴۱،۷۸۹،۰۰۰) دینار بۆ دابینکردنی خه رچی هه ردوو خولی ئەزموونه کانی پۆلی (۹) ی بنه ره تی و (۱۲) ی ئاماده یی.

۱۴. هه لوه شانده وه ی پرۆسه ی به ئینگلیزی کردنی بابه ته کانی بیرکاری و زانست.

۱۵. قه دهغه کردنی زیادکردنی نرخ ی کرپی خویندن له باخچه و قوتابخانه و په یمانگه ناحکومیه کان.

۱۶. کارکردن بۆ دانانی بانکی پرسیار تایبه ت به ئەزموونه گشتیه کانی قوئناغی (۱۲) ی ئاماده یی.

۱۷. سزادانی ژماره یه ک باخچه و قوتابخانه و په یمانگه ی ناحکومی که سه ریپچی جیبه جیکردنی بریار و رینماییه کانی وه زاره تی په روه رده یان کردوو به بری نزیکه ی (۲۰۰) ملیۆن دینار.

۱۸. به هه میشه ییکردنی نزیکه ی (۶۰۰) مامۆستای گرپه ست به فه رمانی سه رۆکایه تی ئه نجومه نی وه زیران.

که مکردنه وهی رۆتین و شۆرکردنه وهی دهسه لاته کانی کارگیری پنیویست بۆ بهرپوه به رایه تیه گشتیه کانی پهروه دهی پارێزگاگان و پهروه دهی قهزاگان له گه ل پیاده کردنی چاودیری پنیویست.

وهزارهتی خویندنی بالو تووژینهوهی زانستی

له ئاستی خزمهتگوزاری

که مکردنهوهی کرپی خویندن:

که مکردنهوهی کرپی خویندنی پارالئیل و ئیواران بهرپژهی (۴۵%) له سهرحم زانکو حکومیه کان و، هه موو قووناخه کانی خویندنی (دبلوم، به کالوریوس، ماستهر و دکتورا)، ههروهها که مکردنهوهی کرپی خویندن بهرپژهی (۲۵%) له هه موو زانکو و پهیمانگه تایبهته کانی کوردستان بهرچهاوکردنی کوالیتی خویندن.

وهرگرتنی زۆرتترین رپژهی دهرحوانی ۱۲ ی ئامادهی له زانکۆکان:

کارناسانیکردن بۆ وهرگرتنی زۆرتترین رپژهی دهرحوانی پۆلی دوانزه له زانکو و پهیمانگه کانی ههریمی کوردستان که توانیمان رپژهی (۳۰%) کورسی خویندنی گشتی زیاد بکهین، بهو هۆیهوه بۆ سالی خویندنی (۲۰۱۹-۲۰۲۰) له زانکو و پهیمانگه حکومیه کان (۴۱۸۳۳) خویندکار/ قوتابی وهرگیران. له ئه نجامدا (۲۸۱۸۵) خویندکار که ده کاته رپژهی (۷۴%) له پلانی گشتی واته خویندنی به خورابی له زانکو و پهیمانگه حکومیه کان بۆ سالی خویندنی (۲۰۱۹-۲۰۲۰) وهرگیران و، (۳۱۳۶) دهرحوی دیکهش که ده کاته (۸%) له خویندنی پارالئیل وهرگیران، له هه مان کاتدا (۵۵۴۴) دهرحوی دیکهش که ده کاته رپژهی (۱۴%) له خویندنی ئیواران وهرگیران، بهوهش رپژهی وهرگرتن گه یشته له (۹۶%)، ههروهها (۱۴۸۱) دهرحوی دیکهش که ده یکرده رپژهی (۴%) بههوی هه له پکردنهوهی فۆرم له هه لباردنی به شه کان ناویان نه گه رابوهوه، دواتر له پرۆسه یه کی دیکه دا ناوی ئهوانهش گه راپهوه، بهو شیوهیه دواي سالانیکي زۆر بۆ یه که مینجار رپژهی (۱۰۰%) دهرحوانی پۆلی دوانزه له زانکو و پهیمانگه حکومیه کان وهرگیران، . له هه مان کاتدا پرۆسه ی وهرگرتن و سیستمی زانکۆلاین ئه مسال بچ گرفت بون و ناوهندی وهرگرتن و بهشی تۆماری زانکۆکانیش باشتترین خزمهتگوزاریان پیشکەش به دهرحوانی قووناغی دوانزه ی ئامادهی کردوه.

چاره سهرکردنی گرفتې كانديدانی ماستهرو دکتورا:

چاره سهری گرفتې هه مو كانديدانی ماستهرو دکتورا بکهین که به هوکاري جیاجیا له سالی (۲۰۱۶) وه نه یان تواني بوو ده ست به خویندنی نه کادیمی بکهن، بو نه وهش له نه نجومه نی وه زارته نه م بریاره مان بو نه و كانديدانه ده رکرد "كانديدانی ماستهرو و دکتورا، که تا ئیستا ماونه ته وه و، مه رچی توانستی زمانیان به ده ستنه هیناوه، ریگه یان پیده دریت ده ست بکهن به کورسی نه کادیمی، له هه مان کاتدا به رده وام ده بن له کورسه کانی زمان له سه رجه م سینت هره کانی زمان له زانکوکان به هه مان ستاندارده کانی پیشوو، که له رینماییه کانداهاتوو. سه بارته به داواکاری خویندکاران/قوتابیان دکتورا، نه وانیه که سه رجه م مه رجه کانی به ده ستهینانی پروانامه یان تیدا بوو، ته نها مه رچی توانستی زمانی ئینگلیزیان نه بوو، ریگه مان به وانیشدا گفتوگوی تیزی دکتوراکه یان بکهن، به لام پروانامه یان پی نابه خشریت، تا مه رچی زمان به ده ست ده هین.

ده رکردنی رینمایي نوې خویندنی بالا/ ماستهرو و دکتورا:

هه مو ار کردنه وهی رینماییه کانی خویندنی ماستهرو و دکتورا که تیدا گوړانکاری بنه رته له مه رجه کانی پیشکه شکردن، توانستی زمان، ته مه ن، پلان و کورسی خویندن کراوه، به شیوه یه ک ده رفته زیاتری خویندنی بالا بو خوازیاران و ده رچوانی زانکوکانمان له ناوخوای ولات بره خسینین، هه روه ک خواستمانه پلانه کانمان ریگر بیت له چونه ده روهی سامانی نیشتمانی ولاته که مان، بویه زورترین ده رفته بو خوازیاران ده سته به ر ده که یین.

دامه زرانندی یه که مه کان:

دوای سالنیک له چاوه پروانی به ره زامه ندی سه روکایه تی نه نجومه نی وه زیران، فه رمانی دامه زرانندی سی یه که مه کانی سالی خویندنی (۲۰۱۵-۲۰۱۶) درا به شیوه ی هه میشه پی له سه ر میلاکی وه زارته که مان.

رایکردنی کاروباری هاوولتیا ن و گوینگرتن له داواکاریه کانیا ن:

بو تواندنه وهی به سته نه کی نیوان هاوولتیا ن و وه زارته، ده رگی وه زارته مان بو هه موو ماموستایان و فه رمانبه ران و خویندکاران/قوتابیان و هاوولتیا ن و چین و توئزه جیاکانی کومه لگه کرده وه، که سه ردانی

وهزارهت ده کهن بۆ ئه وهش راسته وخۆ توانیویانه سه رنج و تیبینی و گرفته کانیان بگه یه ننه دهستان، به پیی تواناو له چوارچیوهی یاساو رینماییه کاریکراوه کان هه ولی چاره سه رکردنی کیشه و گرفته کانیانمان داوه.

ئیمزاکردنی یاداشتنامه له گه ل هه نگاریاو فه ره نسا:

یاداشتیکی لیکگه یشتنمان له گه ل وهزارهتی توانسته مروییه کانی حکومهتی هه نگاریا له لایه ک و، له گه ل وولاتی فه ره نسا له لایه کی دیکه ئیمزا کرد، به پیی ئه و یاداشتی لیکگه یشتنانهش ده رفه تی خوتیندنمان بۆ خوازیارانی خوتیندی بالآ له کوردستان له و ولاتانه بۆ ره خساندون، که به هۆیه وه ئهم دوو ولاته سالانه ژماره یه ک سکوله رشپ (ماسته ر و دکتورا) پیشکesh به وهزاره ته که مان ده کهن، ئیمهش له پرۆسه یه کی ئاشکراو شه فافدا به شیوه یه کی دادپهروه رانه له داهاتودا بۆ گه نجانی ولاته که مان رایانده گه ینین.

رینکخستنه وهی سینته ره کانی پینداگۆجی (رینگه کانی وانه وتنه وه):

بریارماندا له خولی ئاینده وه ماوهی کۆرسه کانی پینداگۆجی له (نۆ) مانگ بۆ (شهش) مانگ که مبکریته وه، له هه مانکاتدا له هه ندیک سینته ره ده وامه کانیان (سی) رۆژ بوو له هه فته یه ک، ئه و ماوه شمان بۆ (دوو) رۆژ که مکرده وه.

چاره سه رکردنی کیشه ی ئه وانه ی نمره ی به کالۆریۆسیان له (٦٠) که متریان هه یه:

ئه و که سانه ی که کۆنمره ی به کالۆریۆسیان له (٦٠) که متر بوو، رینماییه کان رینگه یان پ نه ده دا نازناوی زانستی به ده ست به یین، له هه مانکاتدا له ناوخۆی ولاتیش ناتوانن ماسته رو دکتورا بخوتین، بۆ ئه مهش بریارماندا دوا ی به ده سته یانی بروانامه ی ماسته رو به ده سته یانی سه رجه م مه رجه کانی نازناوی زانستی و بلاو کردنه وه ی دوو تووژینه وه، نازناوی زانستیان پیده دریت به مه رچیک پینچ سال خزمهت بکه ن له زانکۆکانی ده ره وه ی شاره گه وره کانی هه ریمی کوردستان.

رېنمايې خوئندنى دېلۆمى بالاي يەك سالەي ئەكادىمى:

لەپئناورەخساندى دەرفەتى زياتر بۆ خوزايارانى خوئندنى بالاي بەتايبەت ئەو خوازيارانەي كۆنمرەيان لە (۶۰%) كەمترە، بېريارى كردنەوہى دېلۆمى بالاي يەك سالەي ئەكادىمى لە زانكۆ حكومىيەكانى ھەرئيمى كوردستان بۆ سالى خوئندنى (۲۰۱۹-۲۰۲۰) پەسەندكرا. بۆ ئەو مەبەستە رېنمايې ژمارە (۷)ى سالى (۲۰۱۹) بە ژمارە (۱۷۷۷۱) لە رېكەوتى (۲۰۱۹/۱۰/۲۸) ئاراستەي سەرجهم زانكۆكان كرا، بەيئى ئەو رېنمايې ھەر كەسئىك لە (۶۰) كەمترى ھەبو، لەسەرەتادا دەبئت دېلۆمى يەك سالە بخوئنى پاشان دەتوانى دەست بەخوئندنى ماستەر لە بوارەكەي خوئندا بكات.

وہزارہتی گواستنہ و ہوا گہ یاندن

لہ ئاستی چاکسازی

گریہ سستی ہموارکراوی ریخستنی زانیاری و کاری کہرتی ئوتۆمبیلی تہ کسی لہ ہەر سی شارہ کہی ہەریم (ہولیر - سلیمانی - دھوک) کہ ئہم پروژہیہ گرنگیہ کی زوری ہہیہ بو ریخستنه و ہہ سیستم کردنی گشت تہ کسیہ کانی ہەریم لہ ئہنجام دا ہاوولاتی سوودمندی یہ کہم دہبیت لہ رووی متمانہ بوون و ئاسایشی تاکہ کہسی و ہہ بوونی دہرفہتی کارکردن بو تہ کسیہ کانی شارہ کان ہہریہ کہ و بہ جیا .

لہ ئاستی خزمہ تگوزاری

۱. دامہ زرانندی ویستگہیہ کی تۆمارکردنی بوومہ لہرزہ لہ قہزای چۆمان و بہ ستنہ وہی بہ تۆری بوومہ لہرزہی ہہریمی کوردستان کہ کارکردن لہ قوناعی کۆتاییدایہ .
۲. دہستکردن بہ پروژہی دروست کردنی ریگکانی فرۆکہ خانہ بہ پی ی ماستہر پلان M۳-M۴ کہ توانا بخرتتہ و ہہر بہ تہرخان کردنی بری (۲,۶۲۹,۴۱۶,۰۰۰) دینار لہ سہر بودجہی پہرہ پیدانی پاریزگای سلیمانی .
۳. ئہنجامدانی کاری چاکسازی و پروژہی بچوک بہ گوژمہی (۲۷۰,۵۴۰,۰۰۰) دۆلار لہ سہر بودجہی فرۆکہ خانہی سلیمانی لہ (۵۰%).
۴. پیکھینانی لیژنہی تایبہت لہ و ہزارہتیمان و و ہزارہتی پہرورہدہ بہ مہبہ سستی چارہ سہر کردنی کیشہی تاوہرہ کانی گہ یاندن لہ ناو قوتابخانہ و دایہ نگہ کان .
۵. کردنہ وہی ہیلینکی (موبایلی) گہرم بو و ہرگرتنی سکالای ہاوولاتیان سہبارہت بہ ئیش و گرفتہ کانی ئینتہرنیٹ .
۶. دانانی ویستگہی بوومہ لہرزہی باشماخ و بہ ستنہ وہی بہ تۆری بوومہ لہرزہی ہہریمی کوردستان بہ کۆدی KSPB .
۷. دانانی (۶) ئامیری پیوانی باران بارین Rain gauge لہ ناوچہ کانی (دیبہ گہ - دارہ شہ کران - کۆیہ - شہ قلاوہ - سہنگو - بہر دہرہش) .
۸. تہواوکردنی ئامادہ کاری بو پیشکہ شکردنی خزمہ تگوزاری پیشبینی کہش و ہہوا بو پاریزگای ہہلہ بجہ .

۹. واژوکردنی گریپهست له گه‌ل کۆمپانیای Visala له رینگه‌ی کۆمپانیای (الوهج) بۆ کرین و دانانی سیستمیکی پێشکه‌وتوو بۆ نوسینگه‌ی که‌شناسی فرۆکه‌خانه (AWOS) به گۆژمه‌ی (۲,۳۲۶,۸۵۰) ملیون دۆلار له‌سه‌ر بودجه‌ی فرۆکه‌خانه‌ی سلیمانی له (۵۰%) جی به‌جی ده‌کریت.

۱۰. پرۆژه‌ی تهنده‌رین بۆ پاکیشانی کئیبلی (Fiber optic) له‌سه‌ر بودجه‌ی (۵۰%) جی به‌جی بکریت له‌سه‌ر بودجه‌ی فرۆکه‌خانه‌ی سلیمانی (۵۷۰,۹۶۰) دۆلار.

۱۱. به‌دواداچوون بۆ پرۆژه‌ی ئهنه‌رنیتی میری له رینگه‌ی کئیبلی نیشکی بۆ وه‌رگرنتی و دیاریکردنی شوینی جوگرافیای فه‌رمانگه‌کان له رینگه‌ی (GPS).

۱۲. به‌دواداچوون بۆ ئیش و کاره‌کانی پرۆژه‌ی ئهنه‌رنیتی میری که له لایهن کۆمپانیای (IQ network) جی به‌جی ده‌کریت له پارێزگای سلیمانی له ئیستادا.

۱۳. به‌دواداچوون بۆ ئیش و کاره‌کانی پرۆژه‌ی ئهنه‌رنیتی میری که له رینگه‌ی بێ ته‌له‌وه‌ دا‌بین کراوه بۆ ئه‌وه‌ی له‌م رینگه‌یه‌وه له کیشه و گرفت‌ی فه‌رمانگه‌کان ئاگاداریین.

۱۴. به‌ دواداچوون له لایهن لێژنه‌ی به‌دواداچوونی (FTTH) له هه‌ردوو پارێزگای (هه‌له‌بجه و سلیمانی).

۱۵. ته‌واو بوونی پرۆژه‌ی (FTTH) له پارێزگای (هه‌له‌بجه) و به‌دواداچوون بۆ به‌ستنه‌وه‌ی له‌گه‌ل هه‌ر سێ کۆمپانیای موبایل (کوره‌ک - اسیا‌سیل - زین) له گه‌ل پارێزگای هه‌ریمی کوردستان.

۱۶. پیدانی مۆله‌ت به (۲) کۆمپانیای بواری گواستنه‌وه‌ی که‌ل و په‌ل له سنوری پارێزگای هه‌ولێر.

۱۷. نوێکردنه‌وه‌ی مۆله‌تی (۱۷) کۆمپانیای که‌ل و په‌ل بۆ نوسینگه‌کان له بواری گواستنه‌وه‌ی هاولاتیان و (۵) مۆله‌تی گواستنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌ی نه‌وتی له پارێزگای هه‌ولێر و (۱۰) نوسینگه‌ مۆله‌ته‌کانیان نوێ کراوه‌ته‌وه.

۱۸. له سنوری پارێزگای سلیمانی:

- پیدانی مۆله‌ت به سێ (۳) کۆمپانیای گواستنه‌وه‌ی که‌ل و په‌ل و یه‌ك (۱) کۆمپانیای گواستنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌ی نه‌وتی

- نوێکردنه‌وه‌ی مۆله‌تی سێ (۳) کۆمپانیای گواستنه‌وه‌ی که‌ل و په‌ل و چوار (۴) کۆمپانیای گواستنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌ی نه‌وتی و شه‌ش (۶) کۆمپانیای گواستنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ران و خوێندکاران و یه‌ك (۱) کۆمپانیای ته‌کسی ته‌له‌فۆنی و دوو (۲) کۆمپانیای به‌کریدانی ئۆتۆمبیل.

۱۹. لە سنووری ئىدارەى راپەرىن: پىدانى يەك (۱) مۆلەتى گواستىنەوەى كەل و پەل و يەك (۱) مۆلەتى گواستىنەوەى فەرمانبەران و خوئىنكاران.

۲۰. لە سنورى پارىزگاي دەۆك:

- پىدانى مۆلەت بە (۱) كۆمپانىي گواستىنەوەى كەل و پەل و (۲) كۆمپانىيا بۆ گواستىنەوەى ھاولاتيان وە (۱) كۆمپانىي گواستىنەوەى تەكسى تەلەفۆنى

- نوپىكردنەوەى مۆلەتى دوو (۲) كۆمپانىي گواستىنەوى ھاولاتيان و شەش (۶) كۆمپانىي گواستىنەوەى بەرھەمى نەوتى و دوو (۲) كۆمپانىي گواستىنەوەى تەكسى تەلەفۆنى .

۲۱. نوپىكردنەوەى مۆلەتى نوسىنگەكانى گواستىنەوەى پارىزگكان:

- پارىزگاي ھەولپىر: نوپىكردنەوەى مۆلەتى (۵) نوسىنگەى گواستىنەوەى كەل و پەل و (۳) نوسىنگەى بەرھەمى نەوتى و (۲) نوسىنگەى فەرمانبەران و خوئىنكاران و قوتابيان.

- پارىزگاي سلېمانى: نوپىكردنەوەى مۆلەتى (۳) نوسىنگەى گواستىنەوەى ھاولاتيان و (۱) نوسىنگەى تەكسى تەلەفۆنى.

۲۲. دابىن كىردنى لەرەلەرى (VHF) بۆ كۆمپانىي (i-star).

وہزارہتی کشتوکال و سہرچاوہ کانی ٹاو

لہ ئاستی ئابووری و دارابی

۱. ئامادہ کردن و ناردنی پلانی وہبہرہیتان لہ کەرتی کشتوکال بۆ سالانی ۲۰۲۰-۲۰۳۰ بۆ دەستەوی وہبہرہیتانی کوردستان بە مەبەستی پیشکەشکردنی بۆ کۆمپانیا و وہبہرہیتان بۆ کارکردن لہ کەرتی کشتوکال لہ بەر ئەوہی تاکو ئیستا رێژە و وہبہرہیتان لہ کەرتی کشتوکال لہ % ۱,۵۸ تینەپەریوہ لہ کۆی گشتی رێژە و وہبہرہیتان لہ ہەریمی کوردستان.
۲. ئەنجام دانی کۆبونەوہیہ کی فراوان لہ وہزارەت بە ہەماہەنگی لہ گەل قونسرخانە و ہۆلەندی لہ کوردستان بۆ کۆمپانیا و وہبہرہیتان کانی کوردستان و کۆمپانیا و وہبہرہیتان ہۆلەندی بۆ ئەنجام دانی پڕۆژە و ہاوبەش بە مەبەستی وہبہرہیتان لہ کەرتی کشتوکالی ہەریم و داہین کردنی بودجە و پڕۆژەکان لہ لایەن ریکخراوی وہبہرہیتانی ہۆلەندی (RVO) بە ہاوبەشی لہ گەل وہبہرہیتان و کۆمپانیا ناوخیوہکان ، بری % ۵۰ یارمەتی دارابی لہ لایەن حکومەتی ہۆلەندی % ۵۰ بەشی ہاوبەشەکانی پڕۆژە و یارمەتی دارابی پیشکەشکراو لہ لایەن حکومەتی ہۆلەندی لہ نیوان (۵۰۰,۰۰۰ بۆ ۳,۰۰۰,۰۰۰) یۆرۆیہ .
۳. رەزامەندی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران لہ سەر پیشنیاری وەزارەتی کشتوکال و سەرچاوہ کانی ٹاو بۆ وەرگرتنەوہی قستی کشتوکالی لہ جوتیاران بۆ ماوہی درێژ خایەن بۆ ئەم مەبەستەش کۆبونەوہی ہاوبەش لہ گەل وەزارەتی دارابی و ئابووری ئەنجام درا بە مەبەستی دەرکردنی رینمایی تایبەت بۆ ئەم مەبەستە.
۴. رەزامەندی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران لہ سەر پیشنیاری وەزارەتی کشتوکال و سەرچاوہ کانی ٹاو بۆ کپینەوہی ئەو گەنمە و دەمینیتەوہ لہ ہەریم و لہ لایەن وەزارەتی بازرگانی عێراق ناکردیتەوہ بۆ ئەم مەبەستەش پیشنیاری لیژنە و ہاوبەشکراوہ لہ نیوان وەزارەت و دەرگا تایبەتمەندەکانی حکومەتی ہەریم بۆ داسەت و جیبەجی کردنی ئەم پیشنارہ.
۵. دانانی پلانی چاندنی گەنم بۆ وەرزی چاندنی ۲۰۱۹-۲۰۲۰ کہ لہ ژیر رۆشنایی ئەم پلانە زیاتر لہ سی ملیۆن دۆنم پیشنیارکراوہ کہ بە گەنم بچیندریت لہ ہەریمی کوردستان.

۶. وەك ئامادەكارى بۆ وەرزى چاندنى گەنم بۆ ۲۰۱۹-۲۰۲۰ دەستكراو بە پرۆسەى دابەشكردنى بنەتۆ بۆ جووتياران و پاككردنەوہى بنەتۆى جووتياران و دواتر دابەشكردن بەسەر جووتياران بە نرخى پالپشتكراو وەك ھاندانئىك بۆ جووتياران .
۷. ئامادەكردنى لىستى پىداوئىستى قىرگەرەكان بۆ وەرزى چاندنى ۲۰۱۹-۲۰۲۰ و ناردنى بۆ سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وەزيران بە مەبەستى دابىن كردنى بووجە بۆ پىداوئىستىيەكان كە دواتر بە نرخى پالپشتكراو وەك ھاندانئىك دابەش دەكرىت بەسەر جەتياران بە مەبەستى كۆنترۆلكردنى نەخۆشى دەرد و گيا زيان بەخشەكان لە كىلگەكانيان.
۸. بە مەبەستى پاراستن و پالپشتى لە بەرھەمى ناوخۆ و پالپشت بە ياساى پاراستن و پەرەپىدانی بەرھەمى ناوخۆ ژمارە (۴) سالى ۲۰۰۸ وەزارەت ھەئساوہ بە قەدەغەكردنى ھاوردەى چەندىن بەرھەم وەك ھەنار، تەماتە، ھەنگوين لەكاتى پىگەيشتنى بەرھەمى ناوخۆ وەك پالپشتىيەك بۆ جووتيارانى كوردستان.
۹. رەزامەندى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وەزيران وەرگىرا بە تەرخانكردنى برى (۳۳,۳۲۲,۵۳۰,۰۰۰) دىنار بۆ جىبەجىكردنى دوانزدە (۱۲) پرۆژەى بەنداو.

وہزارہتی کاروباری شہیدان و ئەنفالکراوان

لە ئاستی خزمەتگوزاری

۱. ئامادە کردن و سەرپەرشتی کردن لە مەراسیمی یادکردنەوہی پەنجاسالەہی تاوانی کۆمەڵکوژی گوندی صۆریا لە قەزای زاخۆ.
۲. کۆبوونەوہ و وواژو کردنی کۆنووس لەگەڵ وەزارەتی پێشمەرگە بەمەبەستی گواستنەوہی دۆسیەہی شەہیدانی شەہری تیرۆری داعش لە وەزارەتی پێشمەرگە بۆ وەزارەتمان .
۳. ھەڵدانەوہی گۆرەبە کۆمەڵەکانی بیابانی بادییە پارێزگای سەماوہ کە نزیکەہی (۱۷۱) روفاتی ژن و مندائی تیدا دەرھینرا کە ئیستا لەپزیشکی دادوہری بەغدا پارێزراون وە ئامادەکاری کردن بۆ ھەڵدانەوہی گۆری دووہم و سێ یەم ، وە ھینانەوہی رووفاتەکانیان بە ھەماھەنگی لەگەڵ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران.
۴. ئامادەکاری بۆ ھەڵدانەوہی گۆرەبە کۆمەڵەکانی شەنگال و ھەماھەنگی کردن لەگەڵ دەزگای شەہیدانی بەغدا بەرئوبەرایەتی گشتی پزیشکی دادوہری لەبەغدا لە چوارچێوہی یەکەہی نیشتمانی عێراق
۵. پیدانی کرپی خویندنی کور و کچی شەہیدان و ئەنفالکراوان و زیندانیانی سیاسی لە زانکو و پەیمانگان و قوتابخانەکان لە لایەن لێژنە تاییبەتەکانی سەر بە وەزارەتمان .
۶. پیدانی منجەہی کەس و کاری شەہیدان و ئەنفالکراوان و زیندانیانی سیاسی و بەخێوکار و پیدانی پارەہی نەخۆشی.
۷. وەرگرتنی رەزامەندی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بۆ تاپۆکردنی ئەو خانوو و زەویانەہی کە دابەش کراون بەسەر کەس و کاری شەہیدان و زیندانیانی سیاسی .
۸. پەسەند کردنی بریاری دارشتنەوہی سندوقی ھاوکاری کەس و کاری شەہیدان و ئەنفالکراوان

لە ئاستی پەیوہندیەکانی ھەرێم لەگەڵ حکومەتی فیدرالی:

دەستنیشان کردنی کێشە ھەلواسراوہکانی وەزارەتمان کە تاییبەت بوون بە حکومەتی فیدرالی و بەرزکردنەوہی بۆ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران لەنیویاندا گواستنەوہی مووچەہی زیندانیانی سیاسی.

وهزارهتی کارو کاروباری کۆمه‌لایه‌تی

له ئاستی چاکسازی

1. ئاماده‌کردنی پیناسه‌ی کار (وصف الوظيفی) ی فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌ت، به شیوازیک که گونجاو بی‌ت له گه‌ل سروشتی کاره‌که‌یان و ده‌ستنی‌شانکردنی ئه‌رک و مافی فه‌رمانبه‌ران به روونی بخاته‌روو، ئه‌مه‌ش وه‌ک هه‌نگای یه‌که‌می پرۆسه‌ی به‌هیزکردنی ئه‌دای کار.
2. ئاماده‌کردنی کارنامه‌ی کار (لائحه‌ العمل) بۆ فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌ت بۆ ریکخستنی کاره‌کان و ئاسان راییکردنی کاروباری هاوولاتیان.
3. گێرانه‌وه‌ی زیاتر له یه‌ک ملیار دیناری عیراقی که‌م ئه‌ندامانی هه‌له‌بجه بۆ خه‌زینه‌ی ده‌وله‌ت.
4. پیکه‌ینانی لیژنه‌ی به‌دواداچوون بۆ سه‌رجه‌م هه‌واڵ و راپۆرته‌کانی ده‌زگاکانی راگه‌یانندن له‌سه‌ر که‌مته‌رخه‌می کارمه‌ندان به‌رامبه‌ر به‌ هاوولاتیان.
5. کاراکردنه‌وه‌و دانانی سندوقی سکالا له‌سه‌رجه‌م به‌رپۆه‌به‌رایه‌تییه‌کانی سه‌ر به‌ وه‌زاره‌ت، تاکو هاوولاتیان به‌ ئاسانی ده‌نگی سکالایان بگات و چاودێری کارکردنی فه‌رمانبه‌ران به‌هێزتر بی‌ت.

له ئاستی خزمه‌تگوزاری

1. گێرانه‌وه‌ی مووچه‌ی (۱۲۶۸۹) که‌مه‌ندم که‌ دوای پشکنینه‌وه‌ی پزیشکی شایسته‌ بوون یارمه‌تی دارایی وه‌ربگرن.
2. به‌دواداچوونی ئاماده‌کردنی "سیاسه‌تی پاراستنی مندال" له‌لایه‌ن ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران، که‌ به‌ بناغه‌ی کاری بواری مندالان داده‌نریت له‌سه‌ر ئاستی هه‌رئیمی کوردستان و به‌ شیوازیک ئاماده‌کراوه که‌ گونجاو بی‌ت له‌ گه‌ل بنه‌ما نیوده‌وله‌تییه‌کانی بواری مندالان.

۳. پیداجووننهوهو تهواوکردنی رهشنووسی یاسای کار له ههریمی کوردستان که بناغهی ریکخستنهوهی ئهرك و مافی بواری کارکردن دهگرتهوهو.

۴. تهواوکردنی رهشنووسی سیاستی به کارخستن که له میانهی پیادهکردنی لهسه ر ئاستی حکومت بهشیکی زوری گرفتهکانی کهرتی تایبته و کهرتی حکومیش چارهسه ر دهکات و دهرهفتهی کار بو لوان دهرهخسینیت.

۵. هه موارکردنهوهی یاسای ژماره (۲) سالی ۲۰۱۱ تایبته به سندوقی پشتیوانی پرۆزه بچووکهکانی لوان به شیوازیك که گونجاو بیت له گه ل بارودۆخی ئیستای ههریمی کوردستان.

۶. هه موارکردنهوهی رینمایی ژماره (۲) سالی ۲۰۱۶ ی تایبته به کهم ئەندامان و خاوهن پیداوایستی تایبته به شیوازیك باشتین مافی کهمئەندامانی تیدا فهراههم هاتبیت.

۷. دهرکردنی رینمایی ژماره (۱) ی سالی ۲۰۱۹ تایبته به هیزی جیبهجیکردن له چاکسازیهکانی ههریمی کوردستان، به مهبهستی به سیستمکرنی کارهکانی هیزی جیبهجیکار و دیارکردنی ئهرك و ماف و تۆکمهترکردنی رهوشی کار.

۸. هه موارکردنهوهی رینمایی مؤلهتی سزادراوان ی ژماره (۲) ی سالی ۲۰۱۹، به شیوازیك مافی سزادراوان دابین بکات و رینگه بگریت له رینگه دانی به شیوازی نایاسای لهسه ر بنهمای ناسین و پشتگیری دوور له رینمایی وهزارهت.

۹. هه موارکردنهوهی رینمایی ژمار (۳) ی سالی ۲۰۱۸ ی تایبته به سهنته رهکانی شهبهنگی ئوتیزم، که دهرهفتهی زیاتر به کهرتی تایبته بدات لهم بواره کاربکهن به لهبه رچاوگرتنی مهرجی جوړیهتی خزمهتگوزاری.

۱۰. ئەنجامدانی دوو كۆبۈنەوھى ئەنجۈومەنى بالاي شياندنى كەمئەندامان كە تيايدا مافەكانى كەم ئەندامان گەفتوگۆي لەسەر كراوھو داوا لەسەر جەم وەزارەتە پەيوەندىدارەكان كراوھ رەچاوى بارى كەم ئەندامان بکەن، وەك بارسوكى و بەخشين لە رسوماتى خویندن، و كارئاسانى بينايەكانى حكومەت و بالەخانەكان كە گونجاو بىت لە گەل كەم ئەندامان، ھەرۈھە كۆكردنەوھى تىبىنى لەسەر ياساى كەم ئەندامان.

۱۱. ئەنجامدانی كۆبۈنەوھى تايبەت لە گەل كەم ئەندامان سەبارەت بە رىنمايەكانى مۆلەتى بەخيوكەر بە شىوازيك گونجاو بىت لە گەل پىداويستى ھاوولتايان.

۱۲. خۆ ئامادە كرن بۆ تۆمار كردن و ناو نووس كردنى كەم ئەندامانى نوئ كە مافى شايستە بوونيان ھەيەو تاكو ئىستا ناويان تۆمار نە كراوھ.

۱۳. لە بوارى تۆمار كردن دۆزىنەوھى ھەلى كار بۆ بىكاران لە ھەردوو رەگەز، زياتر لە چوارسەد (۴۰۰) كەس ھەلى كاريان بۆ دۆزراوھتەوھو ھەفتا و پىنج (۷۵) كەسيان دەستبەكار بوون لە كارى نويدا.

۱۴. ئامادەكارى بۆ سيستەمى تۆرى پاراستنى كۆمەلایەتى كە شوئى پىرۆژەو رىنمايى صندوقى چاودىرى خىزان و تۆرى پاراستنى كۆمەلایەتى كۆن دەگىتتەوھو، ئەم سيستەمە بە ھاوكارى وەزارەتى پلاننان و بانكى نيو دەولەتى و رىكخراوى UNDP ئامادەدە كرىت.

ئازادى و ديموكراسى و پىكەوھەژيان

۱. بەردەوامى كار كردن لەسەر لەسەر پىرۆژەى خىزانى جىگىرەوھە لە شارى سلیمانى و ھەولدان بۆ دەست كردن بۆ جىبە جىكردنى لە ھەولى رو دەھوك، كە لە ميانەى ئەم پىرۆژەيەدا مندالانى بى خانەوادە

له خانه واده‌ی راه‌پندراوو چاودیری کراو داده‌نیت، بۆ ماوه‌ی کورت یان مام ناوه‌ند یان درژۆ و له‌لایه‌ن کارمه‌ندانی وه‌زاره‌ته‌وه چاودیری و هاریکاری خانه‌واده‌کان ده‌کریت.

۲. کارکردن له‌سه‌ر چاک‌ترکردنی ره‌وشی مائه‌کانی دالده‌دانی ئافره‌تانی هه‌ره‌شه‌لیکراو به‌ شیوازیکی سه‌رده‌میان‌ه‌و جه‌خت‌کردنه‌وه له‌سه‌ر هه‌ماهه‌نگی ته‌واوی ریک‌خراوه‌کان له‌م بواره‌ بۆ دا‌بین‌کردنی باش‌ترین خزمه‌ت‌گوزاری بۆ ئه‌و ئافره‌تانه‌ی له‌ ژێر هه‌ره‌شه‌ی کۆمه‌لایه‌تیدان.

۳. کارکردن له‌سه‌ر ره‌شنووسی یاسای پاراستنی مافه‌کانی مندال که به‌ شیوازیکی سه‌رده‌میان‌ه‌و گونجاو له‌گه‌ڵ جارنامه‌ جیهانیه‌کانی مافی مندالان که به‌ هه‌ماهه‌نگی وه‌زاره‌ته‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان و شاره‌زایانی نیوده‌وله‌تی بواری مندالان و هه‌ردوو ریک‌خراوی یونس‌یف و (الامل العراقی) ئاماده‌کراوه‌و.

۴. چالاک‌کردنه‌وه‌ی یه‌که‌ی جینده‌ری لیژنه‌ی ۱۳۲۵ی بواری کاری ئافره‌تان له‌ وه‌زاره‌ت و به‌ر‌په‌ر‌یه‌تیه‌ گشتییه‌کان.

وہزارہتی شارہوانی و گہشتوگوزار

لہ ئاستی چاکسازی:

۱. لیژنہی وردبینی پرۆژہکانی داہاتی و ہزارہت: بہ فرمانی و ہزاری ژمارہ (۷۸۴۶) ی ۲۰۱۹/۹/۱۱، سئ لیژنہی وردبینی کہ کۆی گشتیان ۱۸ پسرۆن ہلدہستن بہ وردبینی دہرخستہکان بہ مہبہستی باشتر و خیراترکردنی کارہکان.
۲. ئامادہکردنی ستراتژیہتی کہ مکردنہوہی رۆتین.
۳. پیداجوونہوہ و راستکردنہوہی گرئبہستی (جوگہی فایدہی شوینہواری) لہ گہل زانکۆی ئۆدینہی ئیتالی لہ ریگہی ئہنجامدانی پاشکۆی گرئبہستی بۆ ئہوہی لایہنی کوردستانی بتوانیت باشتر کارہکانی پرۆژہ شوینہواریہ کہ کۆنترۆل بکات.
۴. لادانی سہرپچیکاران: لہ سہر ئاستی جیاواز، ژمارہیہک فہرمانبہر و بہرپرس بہوہی ئہنجامدانی سہرپچیہوہ لہ ریگہی لیژنہکانی لیکۆلینہوہ ریشوینی یاسایان بہرانبہر گیراوتہبہر.
۵. کردنہوہی خول: کردنہوہی خولی ئاشناکردنی فہرمانبہرانی بہرئوہبہرایہتی گشتی ئاو و ئاوہرۆ لہ ہەر چوار پارٹیزگاکہ بۆ پرۆسہی تہندہرین لہ سہر رۆشنایی پینمایی ژمارہ (۲) ی سالی ۲۰۱۶ تایبہت بہ جیبہجیکردنی گرئبہستہ حکومیہکان کہ زیاد لہ (۸۰) فہرمانبہر بہ شداری تیدا کردوہ. ہرہوہا کردنہوہی چوار خول بۆ ۱۲۰ فہرمانبہر لہ بواری کۆمپیوتہر بہ مہبہستی خوئامادہکردن بۆبہئہلیکترونیکردنی خزمہتگوزاریہکان و کہ مکردنہوہی رۆتین.

لہ ئاستی خزمہتگوزاری

۱. تہرخانکردنی بری (۱۱,۵۶۶,۳۷۹,۷۱۶) دینار بۆ جیبہجیکردنی ۱۵۵ پرۆژہ و پیداوہستی لہ بواری ئاو و ئاوہرۆ لہ سہر داہاتی ۲۰% ی و ہزارہت.
۲. تہرخانکردنی بری (۹,۴۳۵,۸۱۳,۳۲۳) دینار بۆ جیبہجیکردنی ۱۰۴ پرۆژہی بچووک و مامناوہند لہ سیکتہری شارہوانی لہ سہر داہاتی ۱۷% ی و ہزارہت.
۳. دابینکردنی بری (۱۰,۰۶۹,۶۰۰,۳۰۴) دینار بۆ کرینی کلۆر، شہب، پۆلیمہر، ہرہوہا پرۆسہی تانکہرین لہ لایہن ئہنجوومہنی و ہزیرانہوہ.

۴. چارهسەرکردنی كیشەى گریبەستی كۆمپانیاكانى خاوتىكردنهوى خۆل و خاشاك له تهواوى هەريمی كوردستان، هەروەها چارهسەرکردنی كیشەى سلفەى بەلئىندەرەكانى زىلخانەى كانى قرژا له هەولير.
۵. چارهسەرکردنی پرۆژەى ئاوى دھۆكى. هەروەها بۆ كەمكردنهوى رۆتین و خيرا رۆيشتنى كارەكان و دروستبوونی شەفافىيەت بە تايبەتى له گریبەستەكانى شەب و كلۆر، دەرختەى تايبەت بە كړینی مەوادى خاوتىكردنهوى پى ئا (شەب و كلۆر) بۆ ماوهى يەك ساڵ ئامادەكراوه. لهههمانكاتدا، دوانزدە (۱۲) لیژنە پیکهاتوو بۆ كۆكردنهوى زانیاری له بارهى شوین (موقع) بهمهبهستى چارهسەرکردنی كیشەى تەنكەرىن و وهگرتنى زانیاری راست و دروست.
۶. ئەنجامدانى رۆويپوكارى بۆ يەكەمجار بە فرۆكەى بى فرۆكەوان (درۆن) بۆ تاقىكردنهوى كە له داهاوودا خەرجیەكى زۆر كەم دەكاتەوه له كاتى نەخشەكردندا.
۷. له ساڵى ۲۰۱۷ پەپرەويك بۆ پیکهتینانى ئەنجوومهنى شارەوانىيەكان داندرا بەلام نەخراوته بواری جیبەجیكردنهوه، له گەل دەستبەكاربوونی كابینهى نوێى حكوومهتى هەريمی كوردستان، جارێكى تر ئەو پەپرەوه زیندوو كراوتهوه و له ئەنجوومهنى وهزيران بریاری لیدرا كە دەبیتە كارێكى گەوره له بواری چاكسازى دامەزراوهكان.
۸. پیداجوونهوه بە ياسای بە مۆلكکردنی خانووى زیادەرۆپى له سنوورى شارەوانىيەكان و ناردنهوى بۆ سەرۆكایەتیی ئەنجوومهنى وهزيران بە مهبهستى گفتوگۆى كۆتایی و راستاندنی له پەرلهمانى كوردستان.

وہزارہتی روشنییری و لاوان

لہ ئاستی خزمہ نگوزاری

۱. دەستبە کار بوون و ئەنجامدانی کاری نۆزەنکردنەوہ لە پرۆژە ی کارگە ی جگەرە ی سلیمانی، کە ئیستا بۆتە مەئبەندیکی گەرە ی روشنییری و کارەکانی بەردەوامە.
۲. ریکخستەوہ ی فیستیقالەکان لەریگی دەرکردنی رینمای تاییبەت بە سازدانی فیستیقالەکان، لەو چوارچۆیەدا سالانە (۱۲) فیستیقالی کوردستانی کە سروشتی نیودەولەتیان ھە یە ئەنجام دەدری.
۳. دەرکردنی رینمای چۆنیەتی یارمەتیدانی سەنتەر و گروپ و پیکھاتە ھونەرئیەکان، بە پێی ئەم رینمایە گروپ و سەنتەر و پیکھاتە ھونەرئیە چالاکەکان ھاوکاری زیاتریان دەکری و بایەخیان پێدەدری.
۴. ھەموار کردنی رینمای مۆلەت پیدانی یانە وەرزشئیەکان، کە مەبەست لێی کەمکردنەوہ ی پیدانی مۆلەتە لەمەودوا.
۵. فیستیقالی سینەما لە شاری دەھۆک: ئەم فیستیقالە سروشتی نیودەولەتی ھە یە، سالانە لە شاری دەھۆک ئەنجام دەدری. ئەمسائیش لە رۆژی ۲۰۱۹/۹/۹ بە ئامادەبوونی ژمارەئیەکی زۆر سینەماکاری ناوخوا و دەرەوہ سازدرا.
۶. کەرنەفالی بە پارێزگابوونی دەھۆک، لەم کەرنەفالیەدا بەرپۆبەرایەتی روشنییری و ھونەری دەھۆک بە چەندین چالاکی بەشدارییان کرد و فیستیقالەکیان جوانتر کرد.
۷. فیستیقالی کلتورە جیاوازەکان لە رانیە: ئەم فیستیقالە سروشتی نیودەولەتی ھە یە و تیییدا چەندین گروپی ھونەری ناوخوا و ولاتیانی بیانی بەشدارییان تیدا کرد.
۸. کردنەوہ ی پێشانگایەکی شیوہکاری گەرە لە کەلار: لەم پێشانگایەدا زۆریەکی ھونەرمندانی شیوہکاری ناوچەکی گەرمیان بەشدارییان کرد و تابلۆکانیان نمایش کرا.
۹. لە پارێزگای ھەلەبجەش چەندین چالاکی ھونەری و روشنییری ئەنجام دران، وەک پێشانگای فۆتۆی خانمان کە خانمانی ھەرچوار پارچەکی کوردستان بەشدارییان تیدا کرد، ھەرۆھا فیستیقالی ھەلدانی بالۆن بۆ مندالانی ئەو شارە ئەنجام دران و ژمارەئیەکی زۆری منالان تیییدا بەشداریبوون.
۱۰. سازدانی فیستیقالی موزیک و گۆرانی شەقام لە سەرای سلیمانی ئەنجام دران.

۱۱. فيستيفاللى كلتورى (كوردى - كۆرى) له شارى سلیمانى به چاودپىرى وه زىرى رۆشنىپىرى و لاوان ئەنجامدرا، كه چەندىن به رهه مى هونەرى هەردوو گەلى كورد و گەلى كۆريا نەمەيش كرا.
۱۲. فيستيفاللى نيو دەولەتى شانۆى شەقام له شارى دەربەندىخان سازگرا، له فيستيفالە كه دا چەندىن تىپى هونەرى ناوخۆ و دەرهوه به شداربوون و به رهه مه كانيان نەمەيش كرد.
۱۳. سازدانى رۆپۆرەسمىكى گەوره بۆ يادى هونەرمەندى ناودارى مەقام مامۆستا (عەلى مەردان) له شارى چەمچەمال.
۱۴. ديدارى سینهماى كهركوك بۆ كورته فيلم له شارى كهركوك ئەنجام درا و لەم ديدارەدا چەندىن كورته فيلم نەمەيش كرا و گەفتوگۆ له بارەى بايەخى كورته فيلمەوه كرا.
۱۵. فيستيفاللى هونەره كانى سريانى له عەينكاوه و دەهۆك ئەنجام درا، لەم فيستيفالەدا چەندىن چالاکى تايبەت به هونەر و كلتورى سريانى ئەنجام درا.
۱۶. له شارى كۆيه كۆنسېرتى (ئارامى روح) ئەنجام درا كه چەندىن هونەرمەند به شداربيان تيدا كرد.
۱۷. شاندىكى وزارەتمان سەردانى وهزارەتى رۆشنىپىرى حكومەتى عىراقى فيدرالىيان له بەغدا كورد و لەگەڵ وهزىرى رۆشنىپىرى عىراق كۆبوونەوه و لە كۆبوونەوه كه دا باسى ئەنجامدانى كار و چالاکى رۆشنىپىرى و هونەرى هاوبەش لەنيوان هەردوو لادا كرا، هەروەها رەزامەندى خانەى (مأمون) بۆ چاپ و بلاوكردنەوه وهرگيرا كه ژماريه ك كتيپى هونەرى و رۆشنىپىرى كوردى بۆ زمانى عەرەبى وهربگيردېن و چاپ بكرين.
۱۸. كار كردن لەسەر سيانزده (۱۳) پرۆژەى دروستكردنى هۆل و بالە خانەى رۆشنىپىرى و هونەرى و وهرزىشى كه له داها توودا دەبنە ژيخانىكى گرنگ بۆ كار و چالاکيه رۆشنىپىرىه كان.
۱۹. وهرگرتنى رەزامەندى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى وهزيران بۆ دەستبەكاربوونەوهى هەردوو پرۆژەى (ناوهندى وهرزى و لاوانى خەليفان) و (هۆلى وهرزى داخراوى سلیمانى بوو) كه به هۆى قەيرانى داراييه وه له كار وهستا بوون.

وہزارہتی تہندروستی

لہ ئاستی چاکسازی

۱. دەستپیکردن بە دروستکردنی رېبەر (Guideline) بۆ ھەر توئیزیکي پسيپوری بواری پزیشکی.
۲. دروستکردنی دەستەي راپۆرتیکي پسيپوری بۆ ھەر پسيپورپیه ک.
۳. ئامادەکردنی راپۆرتیکي وردی رەوشی تەندروستی لەھەریم بۆ سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران.
۴. پیکھیتانی لیژنەپەك بە مەبەستی خەملاندنی دانانی مەرجە گشتیەکانی پرۆژەي ناردنی نەخۆش بۆ چاندنی مۆخی ئیسک.
۵. ریکخستەنەوہی کرداری و پیدانی مۆلەتی ھاوردەکردنی خۆراک بە رینگای زانستی و رینمایي.
۶. پیدانی مۆلەت بە نۆزدە (۱۹) نەخۆشخانە و سەنتەری تایبەت.
۷. نوپکردنەوہی مۆلەت دە (۱۰) نەخۆشخانە و سەنتەری تایبەتەکان.
۸. تۆمارکراوہ ھەوت (۷) کارگەي دەرمانی بیانی
۹. دیاریکردنی نرخ بۆ ۴۰۰ جۆری دەرمان
۱۰. دیاریکردنی نرخ بۆ ۲۷۰ جۆر تەواوکاری خۆراکی
۱۱. داخستنی ۲ نەخۆشخانە و ۴ سەنتەری پزیشکی و ۴ نۆرینگەي لاکۆلان و ۳ تاقیگە و ۱ کۆمەلگە.
۱۲. سزادانی ۲ نەخۆشخانە ۴ سەنتەری بزیشکی ۴ نۆرینگەي لاکۆلان ۴ تاقیگە ۱ کۆمەلگە

لہ ئاستی خزمەتگوزاری

۱. وەرگرتنی رەزامەندی ئەنجومەنی وەزیران بۆ دروستکردنی بەزینخانەپەکی تایبەت بە ئۆتۆمبیلەکانی فریاکەوتن لە شاری ھەولێر بە مەبەستی باشتەرکردنی کەرتی تەندروستی فریاگوزاری.
۲. ناردنی دوو ئامییری چارەسەری شپرپەنجە بە تیشک بۆ سلیمانی و دەھۆک بە بری ۲۸۶ ملیۆن دینار و رەوانەکردنی ھەردوو پرۆژەي دابینکردنی (لیناک) بۆ ھەولێر و سلیمانی بە بری ۱۰ ملیار دینار.
۳. چاککردنەوہی نزیکەي ۱۲۳ ئامییری پزیشکی.

۴. دابینکردنی ژمارهیه ک ئامپیری پزیشکی له لایهن ریکخراوی تهندرستی جیهانی (WHO) بۆ نهخۆشخانهی راپه‌رینی منداڵان له هه‌ولێر (دابینکردنی هه‌ناوبینی منداڵان بۆ یه‌که‌م جار له کوردستان).
۵. ئاماده‌کردنی پرۆژهی (Bio-risk Management Committee) بۆ هه‌ریمی کوردستان.
۶. کردنه‌وه‌ی سه‌نته‌ری تالاسیمیا له ده‌قه‌ری راپه‌رین.
۷. کردنه‌وه‌ی سه‌نته‌ری په‌ره‌پیدانی پیشه‌یی به‌رده‌وام (CPD) له کۆیه بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی تهندرستی فه‌رمانبه‌ران.
۸. به‌رده‌وامی کاری لیژنه‌ی هاوبه‌شی نیوان وه‌زاره‌ت و سه‌ندیکا‌کان و نه‌خۆشخانه ئه‌هلیه‌کان بۆ:
- یه‌کخستن و پیداجوونه‌وه‌ی نرخ‌ی خزمه‌تگوزاریه‌کان.
  - چونیه‌تی ده‌وام له‌نیوان که‌رتی گشتی و تایبه‌ت.
  - دانانی ژماره‌ی ئه‌ستیره‌ له‌سه‌ر نه‌خۆشخانه‌کان.
  - دانانی رێژه‌ی داها‌ت بۆ پزیشکان له‌که‌رتی تایبه‌ت.
۹. په‌زنامه‌ندی به‌رێز سه‌رۆکی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان بۆ ناردنه‌ ده‌ره‌وه‌ی نه‌خۆشی به‌رکه‌وتوانی کیمیا بارانی هه‌له‌بجه بۆ ده‌ره‌وه‌ی وولات بۆ چاره‌سه‌رکردن.
۱۰. به‌گه‌رخستنه‌وه‌ی (صیانه‌)ی ئامپیره‌ پزیشکییه‌ ستراتیجیه‌کان به‌دا‌بین کردنی خه‌رجی زیاتر له ۱۰ ملیۆن دۆلار بۆ خزمه‌تی نه‌خۆش و ها‌ولاتیان.
۱۱. په‌زنامه‌ندی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران بۆ فراوان کردنی فریاکه‌وتن له‌قه‌زای به‌رده‌ره‌ش به‌ بری نزیکه‌ی ۱ ملیار دینار.
۱۲. چاره‌سه‌رکردن و فراوانکردنی نۆژه‌نکردنه‌وه‌ی نه‌خۆشخانه‌ی گشتی ده‌ربه‌ندیخان به‌ هۆی تیکچوون به‌ کاره‌ساتی بوومه‌له‌رزه.
۱۳. رێوشوێنی پێویست ئه‌نجامدراوه بۆ دانانی به‌ردی بناغه‌ی پرۆژه‌ی ستراتیجی سه‌نته‌ری راهێنانه‌وه و چاره‌سه‌ری سروشتی بۆ که‌مه‌ندامان و خاوه‌ن پیداو‌یستی تایبه‌ت له‌لایهن ریکخرا‌وا ICRC.
۱۴. گۆرینی بنکه‌ی تهندرستی گلیجال بۆ مه‌لبه‌ندی ۲۴ کاتژمێری.
۱۵. کردنه‌وه‌ی تاقیگه‌ی ناوه‌ندی خۆراک له‌هه‌له‌بجه.

١٦. راسپاردنی کۆمپانیای گه‌لاله بۆ نه‌خشه دانان و دروست کردن و فراوانکردنی به‌شی تاوودهری هیلمی له سه‌نته‌ری ژيانه‌وه له‌سلیمانی.
١٧. راسپاردنی کۆمپانیای الاتقان بۆ دابین کردنی ئامیره‌کانی لیناک و سیتی سیمیله‌یه‌ته‌ر و پالانینگ سیسته‌م بۆ نه‌خۆشخانه‌ی رزگاری.
١٨. ئه‌نجامدانی گریبه‌ستی له‌گه‌ل کۆمپانیای میدیکال فیو بۆ ناردنی نه‌خۆش بۆ رادیۆ ئه‌کتیف برایی ئیراپی و گاما نایف و سایبه‌ر نایف.
١٩. ئه‌نجامدانی (١٧) گریبه‌ستی دابین کردنی ده‌رمان به‌گۆژمه‌ی ٧,٢٩٨,٥٨٩,٣٢٥ دینار
٢٠. ئه‌نجامدانی (٧) گریبه‌ستی دابینکردنی ئامیر و پیداوایستی پزیشکی و دروستکردنی بیناوه‌ینانی تیمی بیانی به‌گۆژمه‌ی ٦,٧١٨,٣٦٨,٠٠٠ دینار
٢١. ئه‌نجامدانی (١) گریبه‌ستی ناردنه‌ی ده‌ره‌وه‌ی نه‌خۆش به‌گۆژمه‌ی ٨٠٠,٨٧٩,٠٠٠ دینار
٢٢. ره‌زانه‌ندی سازدانه‌وه‌ی ئامیری پزیشکی له‌لایه‌ن کۆمپانیای سمنس و گه‌لاله به‌بری ٦ ملیار دینار.
٢٣. کردنه‌وه‌ی سیسته‌می به‌ده‌ل عیادات له‌ نه‌خۆشخانه‌ی فریاکه‌وتنی شار.
٢٤. ده‌ستبه‌کاربوون و نوژن کردنه‌وه‌ی نه‌خۆشخانه‌ی مندالانی سلیمان.
٢٥. ده‌ستبه‌کاربوون و فراوانکردنی فریاکه‌وتنی نه‌خۆشخانه‌ی شار به‌گۆژمه‌ی هه‌شتا و نو ملیون دینار.
٢٦. کرپتی ئامیری لیناک به‌گۆژمه‌ی ٨.٦٥ ملیار دینار بۆ چاره‌سه‌ری شپه‌نجه به‌تیشک له‌ سلیمان.
٢٧. له‌باربردنی ١١ تۆن که‌ره‌سته‌ی خه‌راپ و ئیکسپایه‌ر له‌ پارێزگای ده‌وک.
٢٨. کارکردن به‌ ئامیری پشکنینی که‌ره‌سته‌ی پاراستن (HPLC) له‌ پارێزگای ده‌وک.
٢٩. دروستکردنی PRC (Physical Rehabilitation Center) له‌گه‌ل کۆلیژی په‌لی ده‌ستکرد له‌لایه‌ن ریکخراوی مانگی سوری عیراقی ICRC له‌ هه‌ولێر.
٣٠. ده‌ست پیکردنه‌وه و ته‌واو کردنی ئه‌و پرۆژانه‌ی که‌ سالانیک بوون وه‌ستابوون له‌ هه‌ولێر وه‌ک :
- دروستکردنی بینایه‌ی نه‌خۆشخاه‌ی رایه‌رینی مندالان.
  - دروستکردنی بینایه‌ی نه‌خۆشخانه‌ی پسپۆری نه‌شته‌رگه‌ری سه‌نته‌ری دڵ.
  - ده‌ستپیکردنه‌وه‌ی بینایه‌ی بنکه‌ی ته‌ندروستی ئازادی.
  - ته‌واوکردنی نه‌خۆشخانه‌ی پسپۆری نه‌خۆشیه‌کانی چاو.
  - بنکه‌ی ته‌ندروستی پیران و شیروان مه‌زن له‌ جۆری Type A.

- روخاندن و دروستکردنه‌وهی بئکه‌ی تهن‌دروستی حاجی ئۆمه‌ران.
- فراوانکردنی بینایه‌ی به‌رئوه‌به‌رایه‌تی گشتی تهن‌دروستی هه‌ولیر.
- ۳۱. به‌کارخستنه‌وهی هۆله‌کانی له‌ دایکبوون له‌باليسان، سیده‌کان، دهشتی هه‌ولیر.
- ۳۲. ته‌واوکردنی دوو سه‌نته‌ری ددان له‌ سۆران و میڤرگه‌سۆر و وه‌رتی.
- ۳۳. دابینکردنی ئۆکسجینی شل بۆگشت نه‌خۆشخانه‌کانی ناو شار و ده‌ره‌وه‌ی هه‌ولیر به‌ ستانداردی نیوده‌وله‌تی.
- ۳۴. ره‌زانه‌ندی وه‌رگیراوه له‌لایه‌ن سه‌رۆکی حکومه‌ت بۆ ناردنی نه‌خۆش بۆ ده‌ره‌وه‌ی بۆ چاندنی مۆخی ئیسک و چاندنی جگه‌ر.
- ۳۵. چالاکردنه‌وه‌ی هۆبه‌کانی توئینه‌وه‌ی زانستی له‌ وه‌زاره‌ت و به‌رئوه‌به‌رایه‌تیه‌کان و ئاماده‌کاری بۆ ده‌رچواندنی رینمایي نوێی سه‌باره‌ت به‌ توئینه‌وه‌ی زانستی له‌نیو نه‌خۆشخانه‌کان به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل وه‌زاره‌تی خوتیندی بالا به‌مه‌به‌ستی به‌پیشخستنی توئینه‌وه‌ی زانستی پزیشکی له‌ کوردستاندا.
- ۳۶. به‌کخستنه‌وه‌ی رینماییه‌کانی دابه‌شکردنی پزیشکان به‌سه‌ر پارنیزگاکان و نه‌خۆشخانه‌کان و به‌سیسته‌م کردنی پیشکه‌شکردن بۆگواستنه‌وه له‌رینگای ئۆنلاین به‌مه‌به‌ستی که‌م کردنه‌وه‌ی رۆتینیات و دادپه‌روه‌ری له‌پیشکه‌شکردن و دابه‌شبوونی پزیشکان به‌سه‌ر ناوچه‌کانی هه‌رئیمی کوردستان.

۱. ئامادہ کردنی رہشنووسی ئہم یاسایانہی خواروہہ (پروژہ یاسا و ہہموارکردنہوہ) :
  - ا) یاسای پاراستنی بہرہمہہ خومائییہکان ژمارہی ۱۱ ی سالی ۲۰۱۰
  - ب) پروژہ یاسای بریکارنامہی تو مارکردن ژمارہی ۴ ی سالی ۱۹۹۹
  - ج) یاسای پاریزہرایہتی ژمارہی ۱۷ ی سالی ۱۹۹۹
  - د) یاسای گشتی کو مپانیاکان ژمارہی ۲۲ ی سالی ۱۹۹۷
  - ه) یاسای ریکخستنی بریکارنامہی بازرگانی ژمارہی ۷۹ ی سالی ۲۰۱۷
  - و) یاسای پاراستنی بہ کاربہر ژمارہی ۱ ی سالی ۲۰۱۰ بو ہہموارکردن
۲. ہہماہہنگی لہ گہل ئہنجومہنی و ہزیران بو دامہزراندنی ئہنجومہنی کیپرکی و قہدہغہ کردنی قورخ کاری
۳. ئامادہ کردنی راپورتنی ئالوگوری بازرگانی نیوان عیراق و ہہریمی کوردستان و ولاتانی جیہان بو سالانی ۲۰۱۶-۲۰۱۸.
۴. ئامادہ کردنی دہق کوردی (ستانداردی بو نیودہولہتی پۆلینی چالاکییہ پیشہسازییہکان) (- ISIC international standard for Industrial classification)
۵. پیدانی ۴۳ مؤلہتی دامہزراندنی کارگہ
۶. تو مارکردنی ۳۴۱ کو مپانیا ی خو مائی
۷. تو مارکردنی ۱۳ کو مپانیا ی بیانی
۸. سہردان و کو نترۆلی بہرہمہہ بو ۳۶۱ کارگہ
۹. سہردان و کو نترۆلی تہکنیکی ۸۵ کارگہ
۱۰. سہردان و چاودیری ۱۴۰۲۵ شوینی بازرگانی

۱۱. سزادانی ۴۴۱ شوپنی بازارگانی به هۆی سه ریچی

۱۲. پشکنینی ۲۷۳۱ نمونهی به رهه می کارگه کان

۱۳. دیراسه و خه ملاندنی ۵۱۷ چۆر مادهی کیمیای به پی ۳۹ نووسراوی وهزارهتی ناوخۆ

له ئاستی ئابوری و دارایی

۱. پروژهی دروست کردنی سایلووی (۴۰,۰۰۰) تهنی له گه ل پینج (۵) کۆگا له ناحیهی که لار-ئیدارهی گهرمیان به گوژمه ی (۱۹,۵۹۴,۰۰۰,۰۰۰) دینار. به ره و پیشچوونی ۳۷٪ (له ۸٪ بۆ ۴۵٪)
۲. دروستکردنی سایلووی (۴۰) ههزار تهنی و چوار (۴) کۆگا له ناحیهی رو قیا - دهۆک به گوژمه ی (۱۶,۷۷۶,۰۰۰,۰۰۰) دینار. به ره و پیشچوونی ۹,۵٪ (له ۱۰,۵٪ بۆ ۲۰٪)
۳. پروژهی دروست کردنی سایلووی (۴۰,۰۰۰) تهنی له گه ل ده (۱۰) کۆگا له ناحیهی قوشته په - هه ولیر به گوژمه ی (۲۰,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دینار. به ره و پیشچوونی ۳۸٪ (له ۱۲٪ بۆ ۵۰٪)
۴. به جیگه یاندنی خزمهت گوزارییه کانی ناوچهی پیشه سازی (۳) لای راست به گوژمه ی (۷,۴۹۸,۰۰۰,۰۰۰) دینار. به ره و پیشچوونی ۲۰٪ (له ۳۱٪ بۆ ۵۱٪)

۱. بہمہبہستی ریکھستنی سیستہمی کارگری و میلاکات و کہم کردنہوہی روتین، سیستہمی داتا بہیس و بہ ئلیکٹرونی کردنی کاروباری کارگری و میلاکات و خویہتیمان دامہزراندوہ.
  ۲. یہ کہمین دیزاینی سیستہمی بہ ئلیکٹرونیکردنی تہندہرہکانی حکوومہت کہ پروژہیہ کی ستراتیجی گرنگہ، حکوومہتی کوریای باشوور لہ رینگہی ئازانسی کویکاوہ بہ شیوہی کومہک بو حکوومہتی ہریمی کوردستانی جیبہجی دہکات، پروژہ کہ سی سال دہخایہنیت تا ئیستا دوو قوناعی گرنگی پروژہ کہ تہواو کراوہ کہ بریتین لہ (شیکردنہوہ و پیداچوونہوہی سیستہمی ئیستای گریبہستکردن و دیزاینی مؤدیلی داہاتووی سیستہمی گریبہستکردن بہ شیوہی ئلیکٹرونیکی) ئەم پروژہیہ چاوہروان دہکریت لہ بہہاری سالی ۲۰۲۰ ئامادہبیت بو بہ کارہینان لہ لایہن ئەو دہرگایانہی حکوومہت کہ زورترین تہندہریان ہہیہ.
  ۳. دوو بہ لگہنامہی ستاندارد بو گریبہستکردن (وثائق المناقصة القیاسية) دہرکراوہ بہم شیوہیہ : یہ کہم : بہ لگہنامہ ستانداردہکانی کہمکردنہوہ بو جیبہجیکردنی گریبہستہکانی پروژہی بچووک (وثائق المناقصة القیاسية لتنفيذ عقود الاشغال الصغیرة) بو ہہر پروژہیہ کہ گورمہی خہملینراوی لہ سی ملیار دینار تیبہر نہکات.
  - دووہم : بہ لگہنامہ ستانداردہکانی کہمکردنہوہ بو جیبہجیکردنی گریبہستہکانی خزمہتگوزاری ناراوئیکاری (وثائق المناقصة القیاسية لتنفيذ عقود الخدمات غیر الاستشارية) بو ہہموو پروژہیہ کی ناراوئیکاری.
  ۴. دہرکردنی رہشنووسی نامیلکہی (ریبہری رینیشاندہر بو دوورکہوتنہوہ لہ مملانی گریبہستہکان و رینگہکانی یہ کلاییکردنہوہیان - مسودہ الدلیل الاسترشادي لتجنب النزاعات في التعاقدات وطرق تسويتها).
  ۵. بو زیاتر ئاشنابوونی فہرمانبہرانی و ہزارہت و دام و دہرگکانی حکوومہتی ہریمی کوردستان بہ بابہتی گریبہستہگشتیبہکان لہو ماوہیہدا ۱۲ خولی راہینان سہبارہت بہ رینمای جیبہجیکردنی گریبہستہگشتیبہکانی ژمارہ ۲ سالی ۲۰۱۶ و بہ لگہنامہ ستانداردہکان بو دابینکردنی کالآ و بہ لگہنامہ ستانداردہکان بو خزمہتگوزاری راویکاری لہ سہرجہم پاریزگکانی ہریمی کوردستان ئەنجامدراوہ
  ۶. پۆلینکردنی کومپانیاو بہ ئیندہران :
- لہم ماوہیہدا ۳ سی کومپانیاو بہ ئیندہر خراونہتہ لیستی رەش.

- ۷ كۆمپانىيا بەئىندەر ناسنامەيان بۇ نوئىكراوئەتەوہ.
  - ۱۹ كۆمپانىيا بەئىندەر پلەى پۆلىنىيان وەرگرتوہ.
  - ۶ كۆمپانىيا بەئىندەر پلەى پۆلىنىيان بەرز كراواتەوہ.
  - ۲ كۆمپانىيا بەئىندەر پۆلىنىيان ھەئوہشاوئەتەوہ.
  - ۴ كۆمپانىيا بەئىندەر لەبەر نەبوونى مەرچەكان داواكارىيان رەتكراواتەوہ.
۷. كىردنەوہى خول و سىمىنار و دىبەىت لە بوارە جۆرىبەجۆرەكانى (كارگىرى و داراىى، IT، ھونەرى) بۇ سەرچەم دام و دەرگاكانى ھكوومەتى ھەرىمى كوردستان، بە مەبەستى بەرز كىردنەوہى ئەداى كارىيان بۇ ئەوہى بتوانن بە شىوہىەكى باشتىر خىزمەتى ھاوولتايان بكەن.
۸. ئامادەكىردنى دانانى پىرۆژەى پىناسەى كار (Job Description) بۇ سەرچەم وەزارەتەكان بە ھەماھەنگى لەگەلىاندا تا بتوانرىت پىرۆسە كارگىرىبەكان لەسەر بنەماى زانىستى ئەدا بكىرىت، كە ئەمەش رۆلى دەبىت لە پىراكتىزەكىردنى پىرەنسپى كەسى شىاو بۇ شوئىنى شىاو لە سەرچەم ئاستە كارگىرىبەكاندا (سەروو و ناوہند و خواروو). ئەمەش دەبىتە ھۆى دەستنىشانكىردنى ئەرك و بەرپىسارىبەتەكانى يەكەبەىەكەى فەرمانبەران بە شىوہىەك ھاوسەنگى و يەكسانى فەراھەم دەكات لە دامەزراوہكاندا ھەروہا لەنتىوان فەرمانبەراندا.
۹. ئامادەكىردنى پىرۆژەى چەند توپىرىنەوہىەكى كارىگەر كە لە ئىستادا وەكو گىرفتىك لە زۆرىك لە دام و دەرگاكاندا وەكو بەربەستىك دىتە بەر چاو، بۇ نموونە بابەتى (البطالة المقنعة) و (ھەئسەنگاندنى ئەداى كار)، بۇ ئەم مەبەستە لەم بوارانەدا لىكۆلىنەوہى كىردارى (تطبىقى) ئەنجام دەدەين بۇ ئەوہى دواتر سوود لە دەرئەنجامەكانى وەربىگىرىت بۇ چارەسەر كىردنى ئەم كىشە و گىفتانە.
۱۰. كار كىردن بۇ يەك خىستىن و ھاوتاكىردنى تاقىگەو كارى دەر وازە سنوورىبەكان كە رۆژانە پىشكىن بۇ ئەو كالايانە دەكەن كە دەھىندىرىتە ناوہوہى ھەرىم ھاوكات ھەولەكانىش بەردەوام دەبن بۇ ئەوہى تەواوى خالە سنوورىبەكان بە يەك سىستەم كار بكەن .
۱۱. كار كىردن لەگەل دەستەى متمانە بەخىشىنى نىشتىمانى ھكومەتى عىراقى فىدىرال بە مەبەستى چۆنىبەتى متمانە بەخىشىن بۇ تاقىگەكان لەناو ھەرىمى كوردستان .
۱۲. بەشدارى كىردن لە پىشكىن و بەدواداچوون بۇ كەل و پەلەكانى ناو بازارى قائىمقامىبەتى پارىزگاكان .
۱۳. كارى بەردەوام لە دەرھىتانى مۆلەتى زىرىنگىرى و مۆلەتى وەرشەى زىر و پىشكىننى خىشلى ھاوردە (زىر، زىو، پلاتىن) لە سەرچەم بەرىوہبەراىبەتى سەر بە پارىزگاكان .

۱. ئاماده کاری بو دارشتنی چوار چپوهیه کی یاساپی بو هاوبه شی که رتی گشتی و که رتی تایبته (PPP) که له ژیر ئه م چوار چپوهیه دا رینمایی و رینکاری روون له خوڊه گریت بو جیبه جیکردنی پروژه ی خزمه تگوزاری له گه ل که رتی تایبته، که ئه مه ش هم سوود گه یاندنه به به هیزکردنی که رتی تایبته و له هه مان کاتیشدا جیبه جیکردنی پروژه یه کی خزمه تگوزاریه.
۲. ئاماده کاری بو ئه نجامدانی سه رژمی پری دانیشتون له عیراق کراوه که وا بریاره له سالی ۲۰۲۰ ئه نجام بدریت.
۳. هه ماهه نگی کردنی به رده وام له گه ل وه زارته و لایه نی نه به ستراو به وه زارته کان به مه به سته ئاماده کردنی پلانی ستراتژی هه ریمی کوردستان به جورنیک که شیایوی جیبه جیکردن بیت ئه مه ش به ره چاوکردن و خویندنه وه یه کی واقعیه نه ی بارودوخی هه نووکه پی هه ریمی کوردستان و وه رگرتنی داتاو زانیاری له سه رجه م سینکته ره کان وه ک (کشتوکال، ئاوه دانکردنه وه، ته ندروسی، په روه رده، شاره وانی، پیشه سازی و بازارگانی، گه شتوگوزار و خویندنی بالا . هتد)
۴. ده سته پیکردن به ئاماده کردنی دیدگای ۲۰۳۰ به پشتبه ستن به خویندنه وه یه کی زانستیانه ی توکمه و به هاوکارپی شاره زا و پسپورانی ئه م بواره که شاره زایی و ئه زمونیان هه بیت بو ئه وه ی سه رجه م سینکته ره کان به پی ئه وه وه یه ت له خو بگریت.

له ئاستی په یوه ندی نیوان حکومه تی هه ریمی کوردستان و حکومه تی عیراق فیدرال

۱. ئاماده کردنی ریکاره کانی تایبته مه تهنندی عیراقی و پیدانی به لایه نه په یوه ندیداره کان وه ک وه زارته و ده روازه سنورییه کان و کو مپانیان.
۲. ده سته پیکردن به پروژه ی دامه زاندنی تاقیگه ی میترۆلۆجی که تایبته به (میترۆلۆجی و نادنیایی له پیوانه کردن).

۳. ھەماھەنگى كىردن لەگەل دەزگای پىوانەسازى و كۆنترۆلى جۆرى حكومەتى عىراقى فیدرال دەربارەى گىفتوگۆكىردن لەسەر برىارى (۳۳۵) ئەنجومەنى وەزىرانى عىراق تايبەت بە ھاوردەكىردنى كانزا بە نرخەكان (زىر، زىو، پلاتىن) و يەكسىختى رىكارەكانى كاروبارى چاودىرى كىردنى ھاوردەكىردنى خىشلى، ھەروەھا كارى يەكسىختى تايبەتمەندىيە عىراقىيەكان ھەروەك لە برىارى (۷۷۳) ئەنجومەنى وەزىران داواكىراوہ.

۴. رەشنىسى نىزامىكى نوى ئامادەكىراوہ بۇ پۆلىنكىردنى كۆمپانىيا و بەئىندەران كەجىگى نىزامى ژمارە ۱ ى سالى ۲۰۰۷ بگىرتتەوہ كەماوہىيەكى زۆرى بەسەرداچوہ، ئەمەش بە ھەماھەنگى لەگەل وەزارەتى پلان دانانى عىراق بە مەبەستى يەكسىختى رىنمايى بۇ پۆلىن كىردنى بەئىندەران لە عىراق و ھەرىمى كوردستان.

ئازادى و دىموكراسى و پىكەوہ ژيان

ئامادەكىردن و دىراسەتكىردنى پرۆژەى جىندەرى لەگەل ئەنجومەنى بالاي خانمان و يەكەكانى جىندەرى لە وەزارەتەكان و بەستانەوہى تەوەرەكە بە ئەجىنداي حكومەت بۇ چوار سالى داھاتوو و لىكدانەوہ و شىكىردنەوہى بۇگونجاندىنى لەگەل بەرنامەى ئامانجەكانى پەرەپىدائى بەردەوام (SDGs).

وہزارہتی کارہبا

لہ ئاستی خزمہ تگوزاری

۱. واژووکردنی گریبہستی کرینی یهك (۱) ویستگہی گہرؤکی کارہبا بؤ پاریزگی ہہولیر لہ گہل کومپانیای بیست بہ گوژمہی (۱,۴۱۲) ملیون دؤلار.
۲. رہزامہندی لہ سہر دابین کردنی ویستگہی موبایلی دیرئ کہ ئیستا لہ ژیر پروسہی تہندہرینہ بہ کوژمہی (۱,۶۴۴) ملیار دینار.
۳. رہزامہندی لہ سہر دابین کردنی ویستگہی موبایلی بہ توانای (۳۳/۱۱) کہ یقی (MVA۲۵) بؤ ویستگہی صالح ئاغا لہ ناحیہی دارہتوو کہ ئیستا لہ ژیر پروسہی تہندہرینہ بہ کوژمہی (۱,۲۲۱) ملیار دینار.
۴. واژووکردنی گریبہستی کرینی سی (۳) ویستگہی گہرؤکی کارہبا بؤ پاریزگی سلیمانی بہ گوژمہی (۵,۳۴) ملیار دینار.
۵. وەرگرتنی رہزامہندی سہرؤکایہتی ئەنجومہنی وەزیران بؤ دابین کرنی گوژمہی (۳,۵) ملیون دؤلار بؤ کرینی رەنەری تۆریینی ویستگہی کہەرومائی لہ دەریندیحان.
۶. پیداجوونہوہ بہ گریبہستی دامەزراندنی هیلئ (۱۳۲) کہ یقی) بہ درئزایی ۳۲ کم لہ نیوان ویستگہی خەبات بؤ زەنگەنان بہ گوژمہی (۷,۴۲۵) ملیون دولا بؤ ماوہی چوار مانگ، لہ کاتیکدا کہ پیشتر بہ کوژمہی (۹,۳۵۰) ملیون دولا و بہ ماوہی پینچ مانگ گریبہستہ کہ واژووکرابوو، بہ م شیوہیہ برئ (۱,۹۲۵) ملیون دؤلار کہ متر و یهك مانگ کہ متری پیویستہ.
۷. وەرگرتنی رہزامہندی بؤ پروژہی هیلئ (۱۳۲) کہ یقی) بہ درئزایی ۵۰ کم لہ نیوان ویستگہی کاشئ لہ قەزای سیمیل بؤ ویستگہی تلکەبەر بہ گوژہی (۱۱,۴۰۸,۵۰۰) ملیون دولا .
۸. وەرگرتنی رہزامہندی بؤ پروژہی هیلئ (۱۳۲) کہ یقی) بہ درئزایی ۱۶ کم لہ نیوان ویستگہی سؤران و ہەریر و گۆرینی ۳۷ کم تیلہی هیلئ صلاح الدین بؤ ہەریر بہ گوژہی (۸,۳۵۲,۸۴۰) ملیون دولا .
۹. گریبہستی کرینی گہورکی (۱۱/۳۳) کہ یقی) قہبارہ ۱۶ ئیم فی ئای بؤ ویستگہی چۆمان لہ ہہولیر بہ گوژمہی تہرخانکراوی (۴۲۵) ملیون دینار کہ ئیحالہ کرا بہ گوژمہی (۳۲۲) ملیون دینار، بہ مەش برئ (۱۰۳) ملیون دینار گہرایہوہ بؤ خەزینہی حکومەت .

۱۰. پىداچوونەو بە گرىپەستى كومپانىيى (MEP) ى لوبنانى كرا، لەدوای ئەوھى گرىپەستەكەيان بە كۆتايى ھات بۆ بە كارخستى ھەردوو وىستگەى ۲۹ ميگاواتى ھەولپىر و دەھۆك، لە ئەنجامدا ئەم گۆرانكارىيانە لە بەرژەوھەندى وەزارەتى كارەبا ئەنجامدرا:

- كەمكردنى نرخی كرىپى ھەرىكە ميگاوات لە كاتمىرئىكدا لە (۳۰ بو ۲۸) دۆلار .
- پىداچوونەو بە قەرەبوو كوردنەوھى كومپانىيا ئەگەر لە لاى ئىمە سوتەمەنى بۆ داىبن نەكرا لە شوئى ۳۰ دۆلار بۆ يەك ميگاوات، بۆ ئەوھى بىتتە ۱۴ دۆلار بۆ يەك ميگاوات.
- گۆرىپى جوۆرى سوتەمەنى لە گازواىل بۆ نەوتى رەش كە بەھاي ھەرىكە تەن لە ۷۰۰ دۆلار دەبىتتە ۲۰۰ دۆلار، لىرەدا روژانە تەنھا لە وىستگەى ھەولپىر و دەھۆك برى بە كارھىناني سوتەمەنى لە (۱۴۰ تەن * ۷۰۰ دۆلار = ۹۸,۰۰۰ دۆلار) دەبىتتە (۱۴۰ تەن * ۲۰۰ دۆلار = ۲۸,۰۰۰ دۆلار) روژانە. لە سائىكىشدا بۆ ھەردوو وىستگە برى (۱۴۰,۰۰۰ * ۳۶۵ = ۵۱,۱۰۰,۰۰۰ دۆلار) دەگەرپتتەوھە خەزىنەى حكومەت.
- لىخوشبوون لە قەرزى كومپانىياكان لە سەر حكومەت لە ئەگەرى كارنەكردنى وىستگەكان لەبەر بابەتى داىبنكردنى گازواىل بۆ سائىنى ۲۰۱۴, ۲۰۱۵, ۲۰۱۶, ۲۰۱۷, ۲۰۱۸, ۲۰۱۹ كە بۆتە (۲۹,۸۲۱,۰۲۶ \$) .
- كۆتايى ھىنان بە گرىپەستى كومپانىيى سىمىسى ئەلمانى كە بە گووژمەى (۶۹,۵۰۰,۰۰۰) دۆلار واژوو كرابوو لەبەرەمبەر (۵,۰۲۹,۰۰۰) دۆلار. دواتر ھەمان پرۆژە بە گووژمەى ۴۲ مليون دۆلار ئەنجام دەدرىت و برى نزيكەى ۲۲ مليون دۆلار دەگەرپتتەوھە خەزىنەى گشتى.
- دەست پىكرنى گرىپەستى دانانى پىوھەرى زىرەك بو سەرەنسەرى ھەرىمى كوردستان كە لە ۲۰۱۹/۸/۱ دەستبەركابووین و تا كو رىكەوتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۴ ژمارەى دانانى پىوھەرىكان گەيشتە (۵۵) ھەزار لە سەرەنسەرى كوردستان.
- كوردنەوھى دوو وىستگەى گرد جوتيار بە كوژمەى (۳,۸۱۴) مليون دۆلار و وىستگەى عەنكاوھە بە كوژمەى (۳۴۷) مليون دۆلار لە رىكەوتى ۲۰۱۹/۱۱/۱۱
- بە كارخستى يەكەيەكى بەرھەمھىناني كارەبا بە برى (۱۵۰) ميگاوات لە وىستگەى خەبات لە رىكەوتى ۲۰۱۹/۱۰/۲۵ .

وہزارہتی سامانہ سروشتیہ کان

لہ ئاستی چاکسازی

۱. کہ مگری بؤ گواستنہ وہی نہوتی رەش لە پالائوتگەہی کہ لەک بؤ وئستگەہی کارەبای ۵۱ میگاواتی تاسلوجە
۲. کہ مگری بؤ گواستنہ وہی گازوایل لە پالائوتگەہی کہ لەک بؤ وئستگەہی کارەبای دھۆک
۳. پیدانی مۆلەتی کانگپی بە ۶۷ کانگا
۴. قەرەبووی جوتیاران کہ ژمارەیان لە نیوان (۱,۵۰۰ - ۲,۰۰۰) جوتیارە لە لایەن کۆمپانیاکانی (DNO, HKN, TAQA, TALISMAN, GOLFKYSTONE, TTOPCO, REPSOL, KAR, GENEL ENRGY, HUNT OIL) کہ لە لایەن نوینەرانی وەزارەتمان قەرەبوەکان دابەش کراوە.
۵. بە داواداچوون و ھەئسەنگاندنی بەردی لایمستون کہ بە کاردیت بؤ پاراستنی ژینگە لە وئستگەہی ھەئمی کارەبای خەبات لە لایەن کۆمپانیای (Mega) و فراونکردنی کارەکانیان لە کانەبەردی ناوچەہی سیناوە لە ناحیەہی خەلیفان بە پی ی خەسلەتەکانی و ستاندراتی کارکردن .
۶. مۆلەتدان بە (۷۰) کانەبەرد بە پی جۆری کانەبەرد لە پارێزگاکانی ھەریمی کوردستان و ئیدارەہی گەرمیان.
۷. دابینکردن و دابەشکردنی بری ۶۱ ملیون لیتر نہوتی سپی بەسەر ھاوولاتیان لە ناوچە شاخاویہەکان و لە قوئاغی دووھمدا بری (۱۹۹) ملیون لیتر نہوتی سپی دابین دەکریت بؤ سەرتاسەری ھەریمی کوردستان.
۸. مەشق و راھینانی (۸۸۴) قوتابی زانکو و پەیمانگانگانی ھەریمی کوردستان ۲۰۱۹/۷/۱ - ۲۰۱۹/۹/۳۰
۹. پیداچوونەوہی ۷ راپۆرتی ھەئسەنگاندنی کاریگەری ژینگەہی EIA کۆمپانیا جیاجیاکان و پیدانی بروانامەہی کارکردن.
۱۰. دەستکردن بە پرۆسەہی ووردبینی تیچوی نہوت لە لایەن کۆمپانیاکانی نہوت و گاز (PSC) بە ھەماھەنگی

(Deloitte)

دهسته‌ی وه‌به‌ره‌هینان

له ئاستی چاکسازی

- هه‌لوه‌شان‌دنه‌وه‌ی مۆله‌تی پینج (5) پروژه له سیکته‌ره‌کانی پیشه‌سازی و بازرگانی و گه‌شتیاری به‌هۆی پابه‌ند نه‌بوون به یاسا و رینماییه‌کانی وه‌به‌ره‌هینان،
- ده‌ستنیشان‌کردنی 15 پروژه له پلانی وه‌زاره‌تی بازرگانی و پیشه‌سازی و داوا کردن له وه‌زاره‌تی شاره‌وانی و گه‌شتوگوزار که زهویان بۆ ته‌رخان بکات و دواتر وه‌ک هه‌لی وه‌به‌ره‌هینانی ئاماده‌کراو بخرینه به‌رده‌ستی وه‌به‌ره‌هینان.
- ئاماده‌کاری بۆ دروستکردنی نه‌خشه‌ی وه‌به‌ره‌هینان.
- دامه‌زراندنی بۆردی سیسته‌می یه‌ک په‌نجه‌ره به مه‌به‌ستی که‌م کردنه‌وه‌ی رۆتین.

له ئاستی خزمه‌تگوزاری

پیکه‌هینانی لیژنه‌ی به‌دواداچوونی بینای خزمه‌تگوزاری پروژه نیشه‌جیه‌کانی وه‌به‌ره‌هینان و پیکه‌هینانی چه‌ندین لیژنه‌ی تر به مه‌به‌ستی به‌دواداچوون و کۆنترۆلکردنی که‌موکۆریه‌کان.

له ئاستی په‌وه‌ندی نیوان حکوتی هه‌ریمی کوردستان و حکومه‌تی عێراقی فیدرال

سه‌ردانکردنی شاندى ده‌سته‌ی وه‌به‌ره‌هینان بۆ ده‌سته‌ی نیشه‌تیمانی وه‌به‌ره‌هینان له عێراق به مه‌به‌ستی هه‌ماهه‌نگی زیاتر و به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندیه‌کان. دواتر سه‌ردانکردنی سه‌رۆکی ده‌سته‌ی نیشه‌تیمانی وه‌به‌ره‌هینان له عێراق بۆ دیوانی ده‌سته و دانانی میکانیزمی کاری هاوبه‌ش له داها‌توودا.

له ئاستی په‌وه‌ندونیدیه‌کانی هه‌ریم له‌سه‌ر ئاستی هه‌ریمی و نیوده‌وله‌تی

1. به‌شداری کردن له 2 پيشانگای نیوده‌وله‌تی له هه‌ولێر له ریکه‌وتی 2019/9/18 و 2019/9/30، به مه‌به‌ستی راکیشانی وه‌به‌ره‌هینان و کۆبوونه‌وه له‌گه‌ڵ چه‌ند وه‌به‌ره‌هینانه‌ریکی بیانی و ناوخۆ.

۲. كۆبۈنە ۋە شاندې ۋە بەرھىنەرانى بىيانى لە دىۋانى دەستە لە گەل ۋە بەرھىنەر و پياۋانى كارى ئەمىرىكى و بانكى جىھانى بەمەبەستى ئەنجامدانى ۋە بەرھىنەرانى لە كوردستان.
۳. كۆبۈنە ۋە لە گەل بانكى نىۋ دەۋلەتى بەمەبەستى ھەماھەنگىكىردى زىاتر لە بوارى ۋە بەرھىنەرانى.
۴. بەشدارىكىردن لە كۆنفرانسى ۋە بەرھىنەرانى بۇ چوار سالى داھاتوو لە شارى ھەولپىر بەمەستى راكىشانى ۋە بەرھىنەرانى بىيانى.

لە ئاستى ئابوورى و دارابى

- (۱۵) مۆلەتى ۋە بەرھىنەرانى دراۋە بە سەرمایەى (۴۶۲) مىليۇن دۆلار لەسەر رووبەرى زەۋى (۴۹۶) دۆنم.
- ۳۳ پروژە كارى ھەلسەنگاندنەرانى بۇ كراۋە.
- (۱۴۳) پروپوزەل پىشكەش بە دەستەى ۋە بەرھىنەرانى كراۋە كە (۱۰۹) يان پەسند كراۋە و (۳۴) پروپوزەلىش رەت كراۋەتەۋە :
- پروژە پەسند كراۋەكان / بەم شىۋەيە دابەشى سەر شارەكان بوون (ھەولپىر: ۴۵ پروژە) (سلىمانى):
- ۵۰ پروژە) (دھۆك ۱۴ پروژە) لەناۋئەم پروژانەش (۳۶) پروژەيان بۇ ۋە زارەتە پەيۋەندارەكان نىردراۋە
- پروژە رەتكراۋەكان / بەم شىۋەيە دابەشى سەر شارەكان بوون (ھەولپىر: ۵ پروژە) (سلىمانى): ۲۴
- پروژە) (دھۆك: ۵ پروژە)

فەرمانگەى پەيوەندىيە كانى دەرەوہى حكومەتى ھەرئىمى كوردستان

لە ئاستى پەيوەندىيە كان حكومەتى ھەرئىم و ولاتانى دەرەوہ

۱. ئەنجامدانى دىدارو كۆبوونەوہ لە گەل دىپلۆماتكار و نوپنەرانى ولاتانى بيانى بەمەبەستى پتەوكردنى

پەيوەندىيە دووقۆلئە كان و پيشوازىكردن لە:

- شاندىكى كونسولگەرى گشتى كۆمارى توركيا.
- چۆى كوانگ ژين، كونسولئى گشتى كۆريا.
- ھىثم ابوالفول كونسولئى گشتى شانشىنى ئەردەنى ھاشمى.
- د. عمر ئەلكەندەرى كونسولئى گشتى ولاتى كوئىت.
- خاتوو ئەلئىزابىس روزنستۆك جىگرى كونسولئى گشتى ئەمريكا.
- نىرانجان ئاسوكا راناسىنخ، بئىيۆزى كۆمارى دىموكراتى سۆشئالىستى سىلانكا لە عىراق كرد.
- بئىيۆز ئەحمەد جىھاد حارس، كونسولئى كۆمارى مىسىرى عەرەبى.
- شاندىكى كونسولگەرى كۆمارى ئىتالىا بەسەرۆكايەتى سىرئىنا مورۆنىكونسولئى ئىتالىا.
- بئىيۆز نەزمى حەزورى، كونسولئى گشتى فەلەستىن.
- نەسروللا رەشئودى، كونسولئى گشتى نوپى كۆمارى ئىسلامى ئىران لە ھەولئىر.
- ستىف فەيگن، كونسولئى گشتى ئەمريكا.
- دۆمەنىك ماس، كونسولئى گشتى فەرەنسا.
- رىكاردۆ رۆدرىگىز بەرپرسى نىردەى ھارىكارى عىراق (يونامى).
- نانسى بىرگروڧ، بەرپرسى نووسىنگەى بئىيۆزخانەى كەنەدا.
- پۇنتۆس مىلاندر، بئىيۆزى شانشىنى سوئىد لە عىراق.
- كلارىس پاستورى، بەرپرسى نووسىنگەى ھەماھەنگى يەكئىتى ئەوروپا لە ھەرئىمى كوردستان.
- ئۆلىفىي دوكوئىنى، كونسولئى گشتى تازەى فەرەنسا لە ھەرئىم.
- بەرپرسى نووسىنگەى كونسولگەرى رۆمانىا كرد لە ھەرئىم.
- بئىيۆزى بەرىتانيا لە عىراق.
- چاندرامۆلى كۆمار كىرن، كونسولئى گشتى كۆمارى ھىند.

- ئۆلىگ لىفېن، كونسولى گىشى كۆمارى روسىيە فېدېرال.
- كونسولى گىشى شانشىنى ھۆلەندا.
- بېلىۋىزى نوپى ۋىلايىتى سۋېد لە عىراق. شى مۇرالىدھاران، ۋەزىرى دەۋلەتى ھىندىستان بۇ كاروبارى دەرهۋە.
- خۋان خۇسە ئىسكۇبار، بېلىۋىزى ئىسپانىا لە عىراق.
- ئىفوئىموس كۆستۈپۈلۈس، كونسولى گىشى كۆمارى يۇنان.

۲. بە نۆپەرايە تىكىردىنى حكومەتى ھەرىمى كوردىستان، بەشدارىكىردن لە ۷۴ مىن كۆبۈنەۋەى گىشى سالانەى نەتەۋە يەگىرتۈۋەكان ۋەك بەشېك لە شاندى عىراقى كە تىدىدا دەيان دىدارو كۆبۈنەۋەى فەرى لەگەل پادشا ۋ سەرۈك ۋ سەرۈك ۋەزىرانى ۋىلاتان ئەنجامدا.

دهسته‌ی گشتی ناوچه کوردستانیه کانی دهره‌وه‌ی ئیداره‌ی هه‌ریم

ئاستی چاکسازی

ئه‌نجامدانی چه‌ندین گۆرانکاری بنه‌په‌تی بۆ گه‌یانندی زانیاری خپرا له ریگی ویب سایتی فه‌رمی ده‌سته‌که‌مان. بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ په‌ره‌مان به‌ خزمه‌تگوزارییه‌ ئەله‌ کترۆنیه‌کان داوه‌ به‌ دانانی زانیاری و دیکۆمینت و راپۆرتیه‌کان له‌سه‌ر سیاسه‌تی به‌عه‌ره‌بکردن و ماده‌ی ۱۴۰ ده‌ستور و بارودۆخی ناوچه‌ کوردستانیه‌کان. وه‌ک هه‌نگاوی یه‌که‌م توانیومانه‌ به‌شیک له‌ زانیاری گرنگ و پیتویست ب‌لاوبکه‌ینه‌وه‌ به‌ زمانی کوردی وعه‌ره‌بی.

ئاستی خزمه‌تگوزاری

ئاماده‌کردن پرۆپۆزه‌لی خولی (به‌رئوه‌بردی پرۆژه Management Project) و ئاراسته‌کردنی بۆ دامه‌زراوه‌ی نیوده‌وله‌تی کۆری ناسراو به‌ KOICA) Korean International cooperation Agency (به‌ مه‌به‌ستی به‌رزکردنه‌وه‌ی توانای فه‌رمانبه‌رانی میری و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی ژێرخانی ناوچه‌ کوردستانیه‌ کانی دهره‌وه‌ی هه‌ریم.

ئازادی و دیموکراسی و پیکه‌وه‌ ژیان

ئاماده‌کردن پرۆپۆزه‌لی خولی (چاره‌سه‌ری ناکۆکیه‌کان، Conflict Resolution) و ئاراسته‌کردنی بۆ دامه‌زراوه‌ی نیوده‌وله‌تی کۆری ناسراو به‌ KOICA) Korean International cooperation Agency (به‌ مه‌به‌ستی که‌مکردنه‌وه‌ی بارگه‌رئیه‌ کانی ناوچه‌ کوردستانیه‌ کانی دهره‌وه‌ی ئیداره‌ی هه‌ریم.

له‌ ئاستی په‌یوه‌ندی نیوان حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و حکومه‌تی عێراق فیدراڵ

ئاماده‌کردنی راپۆرتیکی زانیاری ته‌واو سه‌باره‌ت به‌ ماده‌ی ۱۴۰ ده‌ستووری عێراق و کاره‌کانی لیژنه‌ی جێبه‌جێکردنی ماده‌ی ۱۴۰ و ریکاره‌کان که‌ گرنگترینیان کارکردنی لیژنه‌ی جێبه‌جێکردنی ماده‌ی ۱۴۰ و به‌هێزکردنی رۆلی کورد له‌ ناو لیژنه‌که‌ ببوو.

دەرگاى گشتى کاروبارى مین

له ئاستى خزمهتگوزارى

۱. تیمهکانى مین لابهري دەرگا (MCT) زیتر له (۵۹۰,۲۳۸) مهتر دووجا رووبهري پيس بوو به مین و تهقه مهنان پاکردۆتهوه و لهناو ئه و رووبهريه (۱,۵۹۸) مینی دژه كهسى و (۱۳) مینی دژه تانك ههروهها (۲,۹۵۲) پارچه تهقه مهنی (UXO) دۆزراونه تهوه و لهناو بردراون. له هه مان كاتدا (۱۷۵,۳۰۰) مهتر دووجا رووبهري پيسبوو به IED (عبوات ناسفة) پاکراوتهوه.

۲. دەرگاى مین له ماوهى ئاماژه بۆكراو هه ئساوه به ته سلیمکردنی كۆی (۱۶) زهوى پاکراوه له به مین و تهقه مهنی به رووبهري (۴۶۸,۷۴۶) مهتری دووجا بۆ خاوه نه كانیان به مه به سستی دووباره به کارهینانه وهیان و به م شیوهیه: پارێزگای ههولیر (۳) پارچه زهوى به رووبهري (۱۱۸,۱۹۲) مهتر دووجا، پارێزگای سلیمانی (۳) پارچه زهوى به رووبهري (۵۶,۵۶۱) مهتر دووجا، پارێزگای دهوك (۷) پارچه زهوى به رووبهري (۱۳۱,۴۹۳) مهتر دووجا و ئیداره ی گهرمیان (۳) پارچه زهوى به رووبهري (۶۲,۵۰۰) مهتر دووجا.

۳. تیمهکانى دئنیایی جۆری و مؤله تپیدان (QA) له ماوهی (۱۰۰) سه د رۆژی رابردوو توانیویانه (۱,۰۶۴) سهردان بۆ كیلكه مینه كان ئه نجام بدن له و سهردانانه دا تیمه كان (۱۰۸,۰۱۰) مهتر دووجای زهوى پروسه ی پشکنینی بۆبکه نهوه. ههروهها به رپۆه به رایه تی دئنیایی جۆری له هه مان ماوه دا هه ئساوه به نوێکردنه وهی (۵) مؤله ت بۆ كۆمپانیا و ریکخراوه كانی بواری مین له هه ریمی کوردستان.

۴. تیمهکانى هۆشیار کردنه وه وله مه ترسیه كانی مین و تهقه مهنی دەرگا له ماوهی دیاریکراو توانیویانه سهردانی (۱۹۴) گوند و کهمپی ئاواره كان بکه ن و (۱۳,۰۲۲) له پیاو و ئافرهت و مندال سودمه ندبوون. ههروهها تیمه كان هه ئساون به دابه شکردنی (۲۰,۸۱۲) له هۆیه كانی

هوشيارکردنه وه وهك (پۆسته ر و ناميلكه ي ريبه رى هوشيارکردنه وه ليفليت و كارتى زانيارى په يوه نديكردن) به سه ر خه لكى گونده كان له ناوچه مه ترسي داره كان.

۵. له بوارى راهينان و كردنه وه ي خول له ماوه ي دياريكراودا، ده زگا كه مان خولى مين لابه رى و خوله كانى ترى كاروبارى مين له ئاستى ناو خو به به رده وامى ده كاته وه و له ئاست نيوده وه لته تى له و ماوه يه دا (۴) كارمه ندى ده زگا له وولاتانى ئه مريكا و كه مبوديا به شداريبان له خوله كانى كاروبارى مين كردووه.

دەستەى پاراستن و چاكردنى ژىنگە

لە ئاستى خزمەتگوزارى

۱. وەرگرتنى (۱۴) سكاڭا و سزادانى (۶۲) لايەن لە پروژەكانى نىشتەجىبوون و كشتوكالى و كۆمپانىيەى خزمەتگوزارى بواری نەوت و تەندروستى پىشەسازى و بازىرگانى و خزمەتگوزارى بەھۆى سەرىپچىيەوہ.
۲. ئەنجامدانى پىشكەن بۆ (۸۷۶) پروژەى نىشتەجىبوون و كشتوكالى و كۆمپانىيەى خزمەتگوزارى بواری نەوت و تەندروستى پىشەسازى و بازىرگانى و خزمەتگوزارى.
۳. بەدواداچوون و كۆنترۆلكردنى (۲۳۲) پروژەى نىشتەجىبوون و كشتوكالى و كۆمپانىيەى خزمەتگوزارى بواری نەوت و تەندروستى پىشەسازى و بازىرگانى و خزمەتگوزارى.
۴. رەزامەندىدان لەسەر (۳۴) پروژەى نىشتەجىبوون و كشتوكالى و كۆمپانىيەى خزمەتگوزارى بواری نەوت و تەندروستى پىشەسازى و بازىرگانى و خزمەتگوزارى بەيى فۇرمى ھەئسەنگاندنى EIA.
۵. پىدانى فۇرمى مۆلەتى ژىنگەيى بە (۹۴۵) پروژەى نىشتەجىبوون و كشتوكالى و كۆمپانىيەى خزمەتگوزارى بواری نەوت و تەندروستى پىشەسازى و بازىرگانى و خزمەتگوزارى و پەروەردە و غەسالەى چەولم و نا خۇراكى بچووك و وەرزشى و خاك و خۇراكى.
۶. پىدانى (۴۸) مۆلەت بە پروژەى راوكردن.
۷. تۆماركردنى (۶) سەرىپچى ياساپى تايبەت بە داربىنەوہ و ئەنجامدانى رىكارى ياساپى بەرامبەريان.
۸. ئەنجامدانى ئەم كاروچالاكيانە:
  - ۲۵ سىمىنارى ژىنگەيى
  - چاندنى ۱۲۳۱ نەمام
  - دابەشكردنى ۳۰۰۰ نايلىونى زىل
  - دابەشكردنى ئالىك و خۇراك بۆگيانداران و بالندەى كىوى (۵ جار)
  - ۸ ھەئمەتى پاكردندەوہى ناوچە گەشتوگوزارىيەكان
  - دابەشكردنى ۱۰۰۰ پۆستەرى ھوشياكردندەوہ
  - سەردانى مەيدانى بۆ ۳۵ قوتابخانە بە مەبەستى بلاوكردندەوہى ھوشيارى ژىنگەيى.